

- ⊕ **Cultura popular:** *Girona Temps de Flors*
- ⊕ **Gastronomia:** *Fira Lactium de Vic*
- ⊕ **Lletres:** *Fira Literal*

ENTREVISTA JOAN CANADELL IMPULSOR DE LA CANDIDATURA 'EINES DE PAÍS' A LA CAMBRA

‘El mercat espanyol és un 2% del mercat mundial. No ens hauria de preocupar tant’

ENTREVISTA MIREIA BOYA ARAN AMASSA

‘La lluita continua’

L'ARAVOT Primàries Catalunya culmina amb 121 candidatures municipals

{ Avui, 11 de maig de 2019, **Jordi Cuixart i Jordi Sànchez** fa 572 dies que són a la presó, **Oriol Junqueras i Joaquim Forn** 555 i **Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull** en fa 445

FEIXISME, LA DISPUTA DE TORÍ

MERCÈ IBARZ

La ultradreta entra amb força al Salone del Libro i apareix la controvèrsia sobre si el feixisme és etern o no

Des que va emergir la figura de Silvio Berlusconi, primer com a magnat de la incipient televisió privada, provinent del sector del totxo i la construcció immobiliària desfermada i, ben aviat, president del govern (!), fa trenta anys, confesso que l'estimada Itàlia s'ha convertit en un malson per a mi. Em costa d'entendre, fins al punt que, com si el seu present des de llavors fos un trauma vergonyós, he deixat de seguir-ne l'actualitat. Una actualitat que, en tres dècades, ja no ho és sinó que ha esdevingut una sòlida i persistent presència de tantes coses amagades i que n'amaga tantes d'estimades. Una fantasmagoria que s'ha anat fent real. La disputa del Saló del Llibre de Torí em motiva a escriure aquestes ratlles.

L'extrema dreta ha aterrat al Saló, inaugurat aquest dijous, amb so de campanetes triomfals. Els dies previs, una tempesta política de reaccions va dur-lo a les portades i capçaleres mediàtiques. Ho explica Josep Torn, de l'European University Institute, en **aquest detallat article** a Núvol. El grup neo-feixista CasaPound –que pren el nom del **poeta nord-americà Ezra Pound**, vinculat al mussolinisme, embogit, una de les grans figures modernes, tan difícils de pair com el francès Louis-Ferdinand Céline– té actualment més de vint mil membres, és molt actiu, i està vinculat a una editorial, AltaForte, fins ara no gaire coneguda.

Ara sí que ho és, de coneguda: l'editorial ha publicat un llibre d'entrevistes amb Matteo Salvini, ministre d'Interior i líder de la ultradretana Lliga Nord, i ha aprofitat el Salone per presentar-se amb un estand ple d'altres títols seus d'ideologia feixista. Les dimissions no s'han fet esperar i durant tota la setmana la tempesta política i cultural ha estat la menja quotidiana. Escriptors i periodistes que deien 'Io non vado a Torino' i altres que deien que sí que hi anaven. Entre els més batalladors, el grup d'escriptors reunits en el pseudònim Wu Ming, que podeu llegir **ací**.

El neofeixisme és també negacionista, i en la disputa s'han hagut de pronunciar també els responsables d'estands relacionats amb l'Holocaust, com ara el director del Museu Memorial d'Auschwitz-Birkenau (Polònia), que va escriure una carta als responsables de la fira signada per ell mateix i per Halina Birenbaum, supervivent del camp d'extermini, on els demanava que escollissin entre AltraForte o ells. Però la

disputa més seriosa és, per a molts, si podem continuar utilitzant la paraula 'feixisme' o cal trobar-ne una altra. Perquè usar la paraula sense més ni més comporta el risc d'esvair el que va ser el feixisme.

És la posició final de l'emèrit historiador Carlo Ginzburg. Havia dit que no aniria al Salone com a protesta. El dia mateix de la inauguració, aquest dijous, però, diu que sí, que hi va. En **un article** a La Repubblica, que titula 'No donem futur al feixisme', Ginzburg insisteix a dir i repetir, com ha fet sovint (ho vaig explicar en **un altre Mail Obert**), que no podem trivialitzar el feixisme històric i que una manera de fer-ho és dir que les posicions ultradretanes del present són feixisme.

Ara hi torna, més batallador encara, per dir que justament perquè les coses estan com estan a Itàlia, sí que finalment va al Salone, a dir-hi la seva.

'La història no es repeteix', insisteix Ginzburg, que ara afegeix: 'però sovint torna de maneres més ambigües. Arguments, imatges i actes que fa un temps eren inadmissibles ara són tolerats de fet.' Què l'ha fet canviar d'opinió respecte d'assistir o no al Salone? La declaració als mitjans de Salvini aquesta

MP5, reconegut grafiter, pinta les instal·lacions del Saló del Llibre torinès. SLT

setmana: 'Sóc antifeixista, anticomunista, antiracista, antinazi, sóc qualsevol anti possible.' Ginzburg fa notar que els mitjans han tallat la frase final de la resposta, que acaba així, amb aquesta conclusió: 'I no parlo de futbol.' Són les paraules, raona l'historiador, 'que donen sentit a totes les altres. Una vegada més el debat polític sobre qüestions fonamentals és equiparat per Salvini a un partit de futbol. Aquesta decisió de vulgaritat deliberada, de trivialització, de deseducació de l'opinió pública, reprèn en certs aspectes el costum (el mal costum) que ve de Berlusconi, aquí, però, posat al servei d'un programa polític diferent, processat amb un ús molt eficaç dels mitjans de comunicació'.

Repassa les produccions editorials d'AltaForte i 'hi sento la pudor inconfusible de la llegenda sangonosa (antiga, no eterna) del complot jueu' i conclou: 'Arguments, imatges i actes que fa un temps eren inadmissibles ara són tolerats de fet. És l'hora de dir prou: les lleis actuals ho consenten.'

L'inclit Fernando Savater –l'espanyol hi és la llengua convidada enguany– va fer dijous la conferència inaugural. L'atzar té aquestes coses. No cal dir que no es va referir gens a la disputa de Torí.

NO REALITZEM EL PRÉSSEC

Com evitar mots i construccions artificiosos
perquè l'expressió sigui natural i espontània
Un nou article de la secció 'Ras i curt'

4. Autorització:

En/na [redacted] amb DNI [redacted]
autoritza a/en/na [redacted]

Que pugui participar a qualsevol de les activitats que es **realitzen** al Consell dels infants **realitzar** les activitats extres i sortides que es **realitzin** fora de les instal·lacions destinades.

Signatura:

4. Altres

JORDI BADIA

Sovint confonem el llenguatge formal amb l'artificiositat, amb una expressió antinatural, de manera que fem servir mots, connectors i construccions allunyats gratuïtament de la parla habitual i espontània. És allò que alguns anomenem '**català de plàstic**'.

Vegeu-ne un exemple real, que ho diu tot, a la imatge.

El qui parla o escriu així parteix de la idea que el registre formal s'ha de distingir i distanciar de la parla quotidiana, sigui com sigui. De tot això, en resulta un discurs farcit d'oracions inflades i carregoses.

Avui parlarem de cinc d'aquests mots

o construccions que afeixuguen l'expressió.

Realitzar

En aquesta manera artificial d'expressar-se, el verb fer es considera desgastat i, per tant, inapropiat. Per això és substituït per *realitzar*. Però, estrictament, *realitzar* vol dir 'fer real', és a dir, 'fer allò que s'havia projectat'. No és un verb adient en frases com ara aquestes:

- L'empresa *va realitzar* cinc-centes assistències durant l'any.
- L'historiador *ha realitzat* un intent d'ordenació del material recollit.

En totes dues frases podem canviar perfectament *realitzar* per *fer*. La segona, a més, es pot simplificar si en compte de 'ha realitzat un intent d'ordenació' diem, simplement, 'ha intentat ordenar' o 'ha provat d'ordenar'.

A nivell (de)

Heus ací una locució que ja fa anys que es va començar a escampar i que fins no fa gaire era considerada incorrecta. Hi ha moltes maneres d'evitar-la. Vegem-ne unes quantes:

- A *nivell legal*, és molt clar (Legalment).
- La vaga és multitudinària *a nivell d'instituts* i no tant *a nivell d'escoles* (als instituts i no tant a les escoles).
- Són tensions que s'esdevenen *a nivell de parella* (en la parella).
- Aplicarem aquestes mesures *a nivell escolar* (en l'àmbit).
- Sempre es va destacar *a nivell artístic* (en el terreny).
- Va adquirir un cert renom *a nivell literari* (en el camp).

Nivell és correcte quan vol dir 'grau d'elevació'. Per tant, les oracions següents no tenen cap inconvenient:

ARXIU

—Encara que no ho sembli, ara som a nivell del mar.

—Estudia per arribar al nivell de preparació del seu mestre.

Iniciar(-se) i inici

Sembla mentida de quina manera els mots *inici* (i *iniciar*, *als inicis*, *a l'inici*) han desplaçat *començament* (*començar*, *al començament*, etc.).

—Hem d'*iniciar* converses per a un pacte.
—El programa *s'inicia* amb un bloc social.

—L'*inici* de l'entrevista és sobtat.
—L'empresa va néixer *als inicis* del segle XX.

En tots aquests casos, hi és més natural *començar* i *començament*. En lloc de *als inicis* potser caldria que reviféssim a la primeria (o a primeries, o de primeries, segons el lloc), una expressió ben viva fins no fa gaire temps.

Finalitzar (i finalització)

Encara més artificial que *iniciar-se* és l'ús de *finalitzar*. Costa d'entendre què hi guanyem, finalitzant les coses que abans acabàvem. Vegem-ne exemples:

—Així *ha finalitzat* el seu discurs.
—La campanya *finalitzarà* el dia 26.
—No han decidit cap data de *finalització* de la vaga.

No cal insistir-hi: sempre que trobem *finalitzar* o *finalització* podem restaurar-hi *acabar(-se)* o *acabament* i veurem com l'expressió és més lleugera i natural, sense encarcaments.

Ja que

Sabem que en un text hi falta naturalitat quan s'hi fa servir a tort i a dret *ja que* en lloc de perquè.

—Aquest campanar deu ser vell, *ja que* es veu tot ruïnós.

—Votarà aquell partit, *ja que* en comparteix les idees.

—No ho entenia, *ja que* era escrit en una llengua estranya.

En canvi, *ja que* sí que és adequat quan va (o pot anar) al començament de l'oració i precedeix una informació compartida per l'emissor i el receptor:

—Ja que no vols venir tu, vindré jo.
—Ja que sembla que ara es vol comprometre, mireu de parlar-hi aviat.

La llista de mots i construccions 'de plàstic' és, dissortadament, força més llarga. Avui n'hem fet el primer tast, però més endavant hi tornarem. Parlarem, per exemple, de l'abús o ús inapropiat de *produir(-se)*, *trobar-se*, *tractar-se*, *celebrar*, *ultimar*, *utilitzar*, *tenir lloc*, *proper* (i també *apropar* i *apropar-se*), *conèixer*, *tema*, *posicionament*, *problema*, *creuar*... ■

L'HOME QUE VA VOLER LIQUIDAR PUIGDEMONT A QUAALSEVOL PREU

PERE MARTÍ

Alfredo Pérez Rubalcaba. EFE

El dirigent socialista va mantenir contactes amb sectors del PDECat contraris a la investidura del cap de Junts per Catalunya * Puig defensa que Compromís presideixi novament les Corts *** L'Assemblea de Mallorca fa una crida a votar partits sobiranistes**

TEMA DEL DIA

Supervivent. La mort d'Alfredo Pérez Rubalcaba ha commocionat la política espanyola i, particularment, el PSOE, perquè ha estat un dels dirigents socialistes amb una carrera més llarga i va intervenir en qüestions clau, com ara la fi d'ETA i els atemptats de l'11-M. Va sobreviure a tots els dirigents del PSOE, de Felipe González a Pedro Sánchez, perquè era un home d'estat, com li reconeix tothom. És cert. Al marge del seu carnet, Rubalcaba era un home d'estat, disposat a qualsevol cosa per mantenir aquest estat i a combatre tot allò que l'amenacés. Una de les seves darreres ocupacions va ser provar de desactivar i fragmentar el moviment independentista, cosa que no va aconseguir del tot.

Rubalcaba va proclamar públicament que l'estat espanyol estava disposat a pagar el preu de no investir Carles Puigdemont com a president de la Generalitat. Fins i tot, a costa de posar en perill el prestigi d'institucions polítiques i judicials. L'argument que va esgrimir era que els independentistes no el volien però que no s'atrevien a apartar-lo, i que ja ho faria l'estat espanyol per ells. La tesi que els independentistes no el volien, la va treure d'una reunió 'secreta' que va fer amb Marta Pascal, aleshores cap del PDECat, i el diputat Jordi Xuclà el 18 de gener de 2018, poc abans de la data prevista per a la investidura de Puigdemont. El dia anterior, Pascal havia estat a Brussel·les reunida amb el president a

Una de les seves darreres ocupacions va ser provar de desactivar i fragmentar el moviment independentista, cosa que no va aconseguir del tot

La tesi que els independentistes no el volien, la va treure d'una reunió 'secreta' que va fer amb Marta Pascal, aleshores cap del PDECat, i el diputat Jordi Xuclà el 18 de gener de 2018

l'exili, parlant del futur govern entre Junts per Catalunya i ERC.

La trobada amb el dirigent del PSOE, que va durar una hora i mitja, va ser a la cafeteria de l'hotel Sant Mauro de Madrid. Rubalcaba va poder constatar que hi havia un sector del PDECat disposat a sacrificar Puigdemont i va recomanar als seus comensals que fessin arribar aquella informació al govern de Mariano Rajoy, perquè sabessin com estaven les coses abans de prendre decisions, segons que va transcendir després. No se sap si aquesta gestió es va arribar a fer. Sigui com sigui, demostra el sentit d'estat que tenia Rubalcaba, disposat a ajudar el govern del PP per frenar l'independentisme.

Aquella reunió de Rubalcaba amb els dirigents del PDECat es va fer d'amagat del PSOE, aleshores a l'oposició, i quan va transcendir va molestar a Pedro Sánchez, que no en sabia res. Va arribar un moment que Rubalcaba no treballava per al PSOE, treballava per a l'estat, i tot i que ara l'omplin d'elogis, no va tenir mai una bona relació amb Sánchez. Cal dir que, finalment, va aconseguir el seu objectiu, que Puigdemont no fos investit el 30 de gener. Però no va ser només gràcies a ell, sinó que també s'hi va oposar ERC, perquè el Tribunal Constitucional havia prohibit expressament la investidura.

El 26 de gener, quatre dies abans, Rubalcaba havia dit que l'independentisme no volia Puigdemont però que l'estat ja assumiria el cost de liquidar-lo políticament. Un cost, això sí, que havia de ser 'el mínim possible'. Aquell mateix dia va elogiar l'actuació del rei Felipe VI contra el procés, qualificant-la de 'excel·lent', cosa que equivalia a aplaudir la repressió de l'1-O i l'empresonament dels dirigents independentistes. També va augurar que l'independentisme no tornaria més a l'unilateralisme. I en això, de moment, va encertar. Devia tenir informació privilegiada. Ara, no va aconseguir liquidar Puigdemont, perquè encara continua actiu políticament, com

a president de la Generalitat a l'exili i candidat a les eleccions europees. Previsament, avui ha estat a Eslovènia, on s'ha reunit amb el batlle de Ljubljana i amb Milan Kucan, primer president de l'Eslovènia independent.

MÉS QÜESTIONS

Puig defensa la presidència de les Corts per a Compromís. El president de la Generalitat en funcions, Ximo Puig, ha tallat el debat obert i ha defensat que Compromís torni a ocupar la presidència de les Corts aquesta desena legislatura, i que no sigui per a Podem, com havien especulat alguns mitjans. Puig reserva per a Unides Podem-EU una plaça a la mesa del parlament valencià. Puig ha recordat que no era ell qui havia de dir a qui corresponia el càrrec i no ha volgut especular amb cap nom. En principi, hauria de continuar com a president Enric Morera, que ja ha manifestat la voluntat de repetir, però sectors de Compromís i del PSPV volen moure-li la cadira, fent servir Unides Podem com excusa. Morera pertany al Bloc, el partit majoritari a Compromís, i ha mantingut una línia institucional durant aquests darrers quatre anys. Tot i la seva voluntat de continuar, algunes fonts no descarten que ocupi una conselleria en el nou Botànic. El grup parlamentari socialista s'ha reunit avui per decidir quina serà l'estratègia del partit en les negociacions per a la reedició del nou pacte del Botànic. Serà el dimarts 14 quan hi haurà la reunió a tres amb Ximo Puig, Mónica Oltra i Rubén Martínez Dalmau per a començar a perfilar el primer Consell tripartit de la història del País Valencià. Puig, també secretari general del PSPV, ha dit que la negociació seria llarga i que hi havia molta feina a fer. Ha reconegut que una campanya electoral no era l'entorn més favorable per a negociar. Tot i això, ha insistit que hi havia una voluntat clara de les tres formacions d'arribar a un acord que permetés de constituir un govern de progrés, i que es faria efectiu tan aviat com fos possible. Per la seva banda, Mónica Oltra ha defensat l'estructura del govern valencià actual,

Crema de llibres a la Bebelplatz. WIKIMEDIA COMMONS

que considera un encert, tot i els canvis, perquè el nou Consell l'integraran tres partits i no pas dos. Mentre arriba la reunió de dimarts, el protagonisme és per a l'escenografia dels contactes i de les reunions prèvies. En la primera cita entre Puig i Dalmau, el dirigent d'Unides Podem mirava cap al sud i reclamava més protagonisme per a Alacant. Dalmau és de Teulada i, per això, va proposar al cap del Consell de passar del pacte del Botànic al del Montgó, i que l'acord se signés a la Marina Alta. A més, reclama que les inversions a les comarques del sud siguin una prioritat del nou govern.

L'Assemblea de Mallorca fa una crida a votar partits sobiranistes. L'Assemblea Sobiranista de Mallorca ha fet una crida a acudir a les urnes a les pròximes eleccions al parlament, locals i europees i votar partits polítics de país. Es refereix, diu, a partits que 'prenen les decisions a ca nostra i no dirigits des dels despatxos de Madrid, i posen davant els drets i el benestar de les Balears i Pitiüses, víctimes de l'explotació colonial i l'espoli fiscal de l'estat espanyol'. L'Assemblea recorda que, segons les balances fiscals reconegudes pel Ministeri d'Hisenda espanyol, el 14,20% del PIB balear se'n va a

Madrid cada any i no torna, això són uns 4.200 milions d'euros, gairebé la meitat del pressupost autonòmic. Ho qualifica de 'robatori' perpetrat per les sucursals dels partits estatals PP, PSOE, Unides Podem, Ciutadans i Vox. L'entitat també fa una crida a votar les candidatures amb representants de les Illes que defensen 'inequívocament i sense embuts' el dret d'autodeterminació i anuncien que traslladaran aquesta reivindicació a les institucions europees. Sense citar sigles, recorden que 'una veu valenta al Parlament Europeu és imprescindible per a combatre el pensament únic imposat per l'espanyolisme i explicar a tothom el camí cap a la llibertat del nostre poble'.

El govern balear lliurarà habitatges de grans tenidors per a lloguer social. Encara no hi ha data, però el govern espera començar a lliurar habitatges de grans tenidors per a lloguer social d'aquí a un mes o dos, segons el conseller de Territori, Energia i Mobilitat, Marc Pons. Ho ha dit després del consell de govern, en què s'ha aprovat el decret que desenvolupa la llei d'habitatge. Aquest decret regula el registre d'habitatges desocupats de grans tenidors i el procediment de cessió obligatòria, voluntària o no,

de pisos buits. També determina les condicions per a considerar desocupat un habitatge i facilitar-ne la detecció. De moment, al registre ja s'han inscrit 1.039 habitatges, encara que els inspectors n'han detectat més de 6.000, tots ells en mans de grans tenidors, que són persones físiques o jurídiques que disposen de deu habitatges o més. A més, de moment s'han obert divuit expedients sancionadors a grans tenidors, tant per no haver inscrit habitatges buits com per no haver col·laborat en el procés de visita per a la cessió posterior.

LA XIFRA

14,2 milions d'euros ja s'ha gastat l'independentisme en les fiances i multes exigides als polítics implicats en els procediments oberts pel 9-N al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), al Tribunal Suprem i al Tribunal de Comptes, i per l'organització de l'1-O al mateix Suprem i al jutjat 13 de Barcelona.

TAL DIA COM AVUI

El 10 d'abril de 1933, els nazis van cremar milers de llibres d'autors jueus, comunistes, etc., a la Bebelplatz de Berlín. La crema es va repetir també a altres llocs d'Alemanya.

JOAN CANADELL

‘El mercat espanyol és un 2% del mercat mundial. No ens hauria de preocupar tant’

Entrevista a una de les cares visibles d'Eines de País, la candidatura independentista que ha guanyat les eleccions a la Cambra de Comerç de Barcelona

ROGER GRAELLS FONT

Joan Canadell (Barcelona, 1967) és una de les cares visibles d'Eines de País, la candidatura independentista promocionada per l'ANC que ha arrasat a les eleccions de la Cambra de Comerç de Barcelona. Soci de Petrolis Independents i compromès amb el procés d'independència, Canadell celebra l'assalt a la cambra, un ressort de poder fins ara hostil a l'independentisme.

En aquesta entrevista, Canadell explica que, per avançar cap a la sobirania fiscal, Eines de País farà consultes periòdicament a l'empresariat català per a saber-ne l'opinió, també respecte d'altres qüestions. Vol que Eines de País encapçalï una nova etapa a la Cambra de Comerç, i no descarta de presidir la institució.

—Us esperàveu aquesta victòria tan àmplia?

—No! Nosaltres preteníem fer un bon resultat. No era la situació més previsible, però l'havíem tinguda en compte. Pensàvem que si érem capaços de mobilitzar tot el nostre sector, ells no serien capaços de mobilitzar tanta gent, però amb les previsions que fèiem, pensàvem que ells en mobilitzarien més. La sorpresa ha estat que ells no han mobilitzat tanta gent com ens pensàvem.

—Us ha sorprès la baixa participació, del 4%?

—No, tot i que les nostres previsions eren que votarien entre 25.000 i 30.000 empresaris. Més o menys, era previsible.

—Com resumiríeu la importància que la vostra victòria té per a l'independentisme?

—Hem complert l'objectiu que ens havíem fixat, que l'independentisme sigui a totes les àrees de decisió i de poder del país. Si tens una república, ho pots fer de cop i anar construint; o bé pots anar-la construint fins que arribi el dia

que caigui pel seu propi pes. Ara anem per aquesta segona via, perquè ja hem vist que la primera no funciona. Per tant, és una gran victòria per a l'independentisme. Tot i que hem guanyat, per mi, la xifra destacada és que el continuisme de Tusquets només n'ha tret tres.

—Percebeu la reacció contrària de l'*statu quo*?

—L'esperàvem, sí. La primera cosa que vaig dir va ser: 'Preparem-nos, que ara ens en vindrà una de grossa.' Sense dubte. La cambra ha estat la seva parcel·la de poder i ara, de cop i volta, els l'hem tret. És com Ferrusola quan Convergència va perdre la Generalitat. S'ho feien seu. Així van les coses.

—Tusquets vol impugnar el resultat. Ho enteneu?

—Poden provar si sona la flauta i el jutge els dóna la raó i els funcionen les al·legacions. L'última vegada va haver-hi frau, però ara no n'hi ha hagut. Esperem que el jutge no els doni la raó. És lògic que facin aquest intent.

—Pel que fa a les empreses que van retirar la seu social de Catalunya i que tenen cadira a la Cambra de Comerç, se'ls ha de retirar?

—No ens enganyem. La cambra, formalment, no funciona així. Funciona per on tens un lloc de treball, no pas una seu. Quan parlem de CaixaBank, per molt que s'emportés la seu social, té milers de treballadors aquí. No es pot dir que no és una empresa que sigui a Catalunya, no té cap sentit.

—Heu dit que les empreses de l'Íbex s'han de guanyar el lloc a la Cambra de Comerç, que no han de tenir el privilegi de ser-hi automàticament. Aquestes empreses aporten una part del pressupost de la cambra. Temeu represàlies?

—Sembla que legalment no poden fer res, han signat un aval per quatre anys. Encara que volguessin retirar el pagament de 75.000 euros els pròxims quatre anys, sembla que no és possible. Per tant, no. Ells tenen dret de vot i de

ser al plenari perquè la llei els empara. Però si és per nosaltres, serà l'última vegada que passi això. Volem canviar la llei. Farem tant com puguem perquè es canviï aquesta llei.

—Els fons europeus depenen del vist-i-plau de la Cambra d'Espanya. Un enfrontament us podria perjudicar?

—Per nosaltres no té cap sentit, perquè les empreses que són a Catalunya, de moment, operen dins el marc espanyol. Si vénen subvencions d'Europa a l'estat espanyol, a nosaltres ens en pertoca una cinquena part, si mirem el PIB, o una sisena, si mirem la població. Això ha de ser així. Qualsevol amenaça, la denunciarem i farem allò que pertoqui. Però les empreses són aquí, a Catalunya, s'ha de tenir en compte el pes industrial que tenim nosaltres.

—Al programa dèieu que avançaríeu cap a la sobirania fiscal. Això com es concreta?

—Ens hem compromès a posar en marxa un sistema de votació periòdica amb els 430.000 censats –si podem, ho ampliarem als 600.000 de totes les cambres– per a conèixer l'opinió de l'empresariat. Volem saber què n'opinen les empreses. Com que ens imaginàvem una baixa participació i, com que si guanyàvem, volíem fer coses atrevides... Promoure una sobirania fiscal amb un 4% dels vots, dels quals tenim un 40%, és poc. De fet, nosaltres tenim l'1,6% dels vots de l'empresariat... Podem consultar si els empresaris estan d'acord amb exercir la sobirania fiscal en una situació concreta. Si dels 600.000, o els 430.000, hi vota un 30%, seran els qui decidiran i ens donaran informació. Si hi ha un percentatge suficient d'empresaris que hi estigui disposat, serà una dada suficient i a tenir en compte. O no, això dependrà de la situació.

—Fins a quin punt l'economia catalana depèn de l'espanyola, concretament de la madrilenya?

—L'empresa catalana, per sort, ja és molt independent. Ens cal potenciar una

Hem complert l'objectiu que ens havíem fixat, que l'independentisme sigui a totes les àrees de decisió i de poder del país

Ens agradaria que les empreses petites que només vénen a Catalunya comencessin a vendre fora

àmplia globalització de l'economia. Ens agradaria que les empreses petites que només vénen a Catalunya comencessin a vendre fora. Que les que vénen a quatre o cinc països i només a Europa, se'n vagin a vendre als Estats Units, a l'Àsia o a l'Àfrica. Al final, és veure com cada vegada es va alliberant més d'un marc mental que ens va portar la transició espanyola. Sembla que encara som captius del mercat espanyol, que si ens fan boicot al mercat espanyol, ens hem de preocupar molt perquè tenim molts ous en aquella cistella. Però el mercat espanyol és un 2% del mercat mundial. No ens hauria de preocupar tant. Ens hem d'independitzar mentalment des d'aquest punt de vista.

—Us agradaria presidir la Cambra?

—No és la meua idea, però no ho descarto. A partir de la setmana vinent, quan es validin els resultats, començarem a explicar qui hi haurà al consell executiu i a avançar.

MIREIA BOYA

‘La lluita continua’

Entrevista a fons a l'ex-diputada de la CUP, ara candidata a Síndica d'Aran

ALBERT SALAMÉ

ROGER CASSANY

No fa ni sis setmanes que l'ex-diputada de la CUP Mireia Boya anunciava que abandonava el secretariat nacional del partit a causa de l'assetjament d'un company de militància. Alguns van pensar aleshores que allò era, també, una renúncia a l'activitat política. S'equivocaven. Per Boya, la lluita continua, i ella no té cap intenció d'amagar-se. Prova d'això és la seva candidatura a síndica d'Aran, a casa seva, amb un partit, Aran Amassa, que aplega totes les esquerres sobiranistes, en les eleccions del 26 de maig. 'Volem canviar la manera de fer política de la Vall d'Aran, trencar aquest bipartidisme i eliminar el caciquisme històric que han implantat al territori els dos partits grans.' A banda, durant la campanya de les eleccions espanyoles, Boya va donar suport explícit al Front Republicà i va participar en un dels seus actes (un gest que, com explica en aquesta entrevista, no va ser gens casual). A més, aquest dilluns Boya declararà com a testimoni al judici contra el procés, en un Tribunal Suprem que ja ha visitat abans, dues vegades, com a encausada. 'Hi vaig molt convençuda, ferma, amb la intenció d'explicar de manera clara i concisa la veritat de tot allò que va passar.'

Segura i tenint cura de les paraules, mesurant-les, però alhora sense embuts, en aquesta entrevista per telèfon des de l'Aran, Boya parla de tot plegat: de l'Aran, de l'agressió, dels suports rebuts, de la resposta de la CUP, del Suprem, de la repressió, del Front Republicà i del futur.

—Comencem per l'estricta actualitat: aquest dilluns torneu al Tribunal Suprem...

—Dilluns vaig al Suprem com a testimoni. Ho ha demanat la defensa de Jordi Cuixart perquè vaig ser una de les persones que va ser amb ell i amb Jordi Sánchez el 20 setembre. I crec que, sobretot, hauré de parlar d'això, tot i que els altres advocats i l'acusació em poden fer altres preguntes.

La cosa que sap més greu és que, de tots els de la mesa, Carme Forcadell s'ha quedat sola al Suprem

Tot forma part de la mateixa repressió d'estat, per a imposar la seva raó

—No és pas la primera volta que aneu al Suprem...

—Dilluns serà la tercera, la primera amb Manuel Marchena de jutge. Les dues anteriors hi vaig anar per declarar davant el jutge Pablo Llarena. Jo formo part del grup de la mesa del parlament que Llarena va enviar al TSJC, tot i ser jutjats en la mateixa causa. La cosa que sap més greu és que, de tots els de la mesa, Carme Forcadell s'ha quedat sola al Suprem. Trobo que és una gran injustícia, que forma part d'aquesta repressió d'estat i que és un càstig claríssim cap a ella. No únicament la presó, sinó la presó tota sola.

—De fet, en la segona visita a Llarena li va dir explícitament que no entenieu com podia ser que Forcadell fos acusada de rebel·lió i empresonada per haver permès un debat que vós, entre més, havíeu demanat...

—Sí, i segurament ho tornaré a recordar al jutge Marchena. Jo sóc una de les persones que va entrar a tràmit les lleis del referèndum i de transició i l'única cosa que va fer Carme Forcadell va ser permetre el debat. Bàsicament, perquè estava obligada a permetre el debat, segons el reglament del parlament, i d'altra banda, per què a qualsevol parlament s'ha de poder parlar de tot.

—Són molts els qui van agrair les vostres declaracions davant Llarena. Sou conscient que per a molts ciutadans va tornar una gran dignitat al poble i al Primer d'Octubre?

—Considero que vaig parlar igual que ho hauria fet qualsevol ciutadà dels qui van viure el Primer d'Octubre a peu de carrer i a peu d'urna i que va rebre la violència de la policia. Vaig parlar des del sentit comú i des del cor, i des de les emocions que es van generar dins de tots plegats arran del referèndum. Res més. Em vaig limitar a explicar les coses tal com van passar. I ho tornaré a fer.

—Quines sensacions teniu, pocs dies abans d'anar-hi, tenint en compte que us retrobareu amb companys del parlament ara empresonats?

—Encara no hi he pensat gaire. Però es tracta d'ajudar les defenses dels presos explicant, senzillament, la veritat. Ara, segur que em vindrà al record la primera vegada que vaig anar al Suprem quan, francament, no sabia si tornaria a casa o no. Aquest record segur que apareixerà, no sé si serà durant el viatge amb l'AVE o quan entri a l'edifici. Però hi vaig molt convençuda, ferma, amb la intenció d'explicar de manera clara i concisa què va passar. I si el meu testimoni pot servir d'alguna cosa, molt millor, endavant.

—Vau compartir espais i debats amb ells, com viviu aquests dies el judici i la repressió dels presos i exiliats?

—L'estat espanyol ha anat a buscar els qui ha considerat caps polítics i socials. I a banda, els mitjans només donen cobertura al judici del Suprem, tot i que hi ha un miler d'encausats relacionats amb el Primer d'Octubre. I no em refereixo tan sols al TSJC, on sóc jo, sinó per exemple al jutjat 13, on pràcticament no sabem ni els noms dels encausats. Això forma part de l'estratègia de fragmentar la repressió perquè sembli que no és tan forta, però en realitat hi ha, de manera directa, gairebé mil persones que la pateixen, a més dels exiliats. Tot forma part de la mateixa repressió d'estat, per a imposar la seva raó. Ho visc amb tristesa i indignació.

—Vau fundar i impulsar l'ANC a l'Aran. I justament dilluns us veureu amb els dos presidents de l'entitat, ara empresonats...

—Recordo molt vivament la presentació de la territorial de l'ANC a l'Aran al cinema de Vielha, que va ser la darrera territorial que es va constituir, només faltava la de l'Aran, perquè a l'Aran a vegades anem tard però sempre acabem arribant, i va venir Carme Forcadell. Allà va començar la nostra amistat. I d'aleshores ençà, li tinc una gran estima. I evidentment, que ella i Jordi Sánchez siguin ara empresonats i jutjats al Suprem, no pels fets que van passar, perquè no són delictes, sinó per la seva condició de líders d'una de les organitzacions més grans de la societat civil, és una aberració

Les nostres arrels són occitanes i, per tant, cal reforçar tot lligam amb Occitània

ALBERT SALAMÉ

jurídica i humana que em fereix molt. Tristament, només queda espera que la justícia internacional se n'adoni, tard o d'hora, i posi final a aquesta farsa judicial que té uns costos humans immensos i que vivim cada dia.

—A les eleccions del 26 de maig, us presenteu per a ser síndica de l'Aran amb Aran Amassa, resultat de Corròp, amb candidatures a tots els terçons, aquesta vegada.

—Fa quatre anys, ens vam presentar a l'Ajuntament de Les i vam obtenir dos regidors. Érem una candidatura de poble de gent d'esquerres que volia trencar el bipartidisme que hi havia a l'ajuntament. Aquests darrers anys, això ha anat creixent i ara ens presentem a tota la Vall d'Aran amb un partit nou, Aran Amassa, que no depèn de ningú de fora de l'Aran. La Vall d'Aran és un territori especial, amb una idiosincràsia pròpia, i creiem que era important desmarcar-se dels partits grans i deixar clar que les decisions sobre la Vall d'Aran s'han de prendre des de la Vall d'Aran. Aquestes decisions no poden venir condicionades

ni per Lleida, ni per Barcelona ni per Madrid, com passa ara, amb els dos grans partits que hi ha a l'Aran.

—Què és Aran Amassa?

—A Aran Amassa hi ha totes les ideologies d'esquerres, amb militants d'Esquerra Republicana, de la CUP, de Som Alternativa, d'Esquerra Unida i Alternativa i de Nova. Tot el sobiranisme d'esquerres treballa de manera assembleària en aquesta candidatura. Com a principal projecte polític, volem canviar la manera de fer política de la Vall d'Aran, trencar aquest bipartidisme i eliminar el caciquisme històric que han implantat al territori els dos grans partits: Unitat d'Aran i Convergència Aranese.

—És un partit que es declara obertament occitanista...

—Les nostres arrels són occitanes i, per tant, cal reforçar tot lligam amb Occitània. Primer, perquè geogràficament és la sortida natural; segon, perquè econòmicament hi ha una part de la Vall d'Aran molt més vinculada amb el nord; i tercer, perquè des d'un punt de vista

cultural —la llengua és només un exemple, però n'hi ha molts més— tenim un lligam molt fort amb tot Occitània que cal reforçar i explotar. L'Aran tendeix a mirar cap a Madrid i cap a Barcelona. I és temps de tornar a les arrels i de tornar a fer evident d'on venim. L'exemple més clar és la llengua: la llengua occitana es troba greument amenaçada, en perill d'extinció, la parla molt poca gent. Calen unes polítiques lingüístiques que facin que l'aranès, l'occità de l'Aran, pugui ser una llengua normal, que es vegi a tots els bars, restaurants i botigues, que esdevingui una llengua necessària per a la societat aranesa. Això pot contribuir a evitar que desaparegui. Ni el govern actual ni els governs passats no se n'han sortit, perquè les polítiques que han aprovat només les han aprovades, i no les han portades al carrer.

—Si no m'equivoco, enguany es podrà demanar i fer l'examen de selectivitat en occità. Però només el d'història...

—L'occità és llengua pròpia i oficial i fins l'any passat cap estudiant no s'havia atrevit a contestar en aranès. Ho va

fer l'any passat una noia de Vielha, a la qual li agraeixo moltíssim la valentia. L'examen de selectivitat s'ha de poder fer i respondre en aranès, tant el d'història com el de matemàtiques com el de qualsevol matèria, tret dels exàmens de llengües estrangeres. I és obligació del govern català de fer-ho possible, perquè tenim una llei de l'occità que no s'ha desplegat i tenim una llei de l'Aran que tampoc no s'ha acabat de desplegar. Cal recordar al govern de Catalunya que encara pot fer molt més per la normalització de la llengua.

—**L'Aran és un territori massa sovint oblidat des del sud?**

—Sí i no. Aquesta és una pregunta complexa i la resposta també. Catalunya ha fet molt, moltíssim, per l'Aran. La recuperació del govern propi, la primera llei de política lingüística, la transferència de competències, etc. I això s'ha de reconèixer. Si ens fixem en els estats espanyol, francès i italià, que tenen territoris occitans, això no ha passat, ni de bon tros. És a dir, l'occità és oficial a Catalunya i no a Espanya. Dit això, també és cert que el govern català no ha estat ni prou diligent ni prou ràpid, com els aranesos voldríem. Però aquesta manera de fer del govern de la Generalitat, sovint lenta, no prou sensible i amb no prou reconeixement de l'Aran, no s'ha de traduir pas en anticatalanisme. Al contrari, si l'Aran fos en un altre lloc, segurament ja hauríem desaparegut. En definitiva, sí, som un territori oblidat, perquè som allà dalt de tot, a la punta, i a més a més som la cara nord, però els governs de l'Aran s'han acostumat a anar a Barcelona només a demanar i no pas a donar les gràcies de tant en tant. La millor manera d'aconseguir coses és a partir del diàleg i de l'intercanvi. El Primer d'Octubre, per a mi, és un exemple clar: com pots reivindicar el dret d'autodeterminació de l'Aran, com fan els dos principals partits d'aquí, i negar el dret d'autodeterminació de Catalunya? Va ser una errada insultant tant del govern aranès —de Convergència Aranesa, que no es va implicar gens en l'organització

Boya, durant l'acte de presentació d'Aran Amassa. CEDIDA

del referèndum i que no va cedir espais de votació— com d'Unitat d'Aran, que s'hi va oposar frontalment. Va quedar ben clar que Unitat d'Aran és més Partido Obrero Español que no cap partit de caràcter català o aranès. Va ser molt trist veure com, el Primer d'Octubre, les institucions i els principals partits de l'Aran negaven el dret als ciutadans.

—**Us imagineu essent la nova Síndica d'Aran?**

—Sí, per què no? Canviaria moltes coses, sobretot de la manera de fer.

—**Teniu opcions reals?**

—Ens hem presentat a tots els terçons amb la intenció d'entrar a totes les institucions. Sí que hi ha opcions reals d'entrar en alguns ajuntaments i també en alguns terçons. També cal dir que la llei electoral, pel que fa al Consell General d'Aran, beneficia clarament els dos partits grans. És molt poc plural i els partits petits ho tenen molt difícil per a tenir veu al Consell General. Però aquest bipartidisme fa que la societat aranesa estigui tan dividida que si nosaltres tinguéssim un conseller o dos ja podríem canviar ra-

dicalment el govern d'Aran i tenir la clau de la governança. I és en aquest moment que entrariem a parlar de maneres de fer política, de projectes estratègics i d'un conjunt de propostes que tenim per a la Vall d'Aran que no tenen els altres partits i que volem dur a terme. Per tant, la porta és oberta i a mi m'encantaria participar en tot aquest procés.

—**Si sou síndica, quina és la primera cosa que fareu?**

—Una auditoria al Consell General d'Aran, perquè es reben recursos que no s'inverteixen correctament. S'ha de revisar l'eficiència econòmica de la institució. En segon lloc, hi ha un seguit d'espais i de serveis que s'han privatitzat i caldria començar-ne ràpidament el procés de recuperació. Alguns exemples: la recollida de brossa s'ha privatitzat a tota la Vall d'Aran i és ineficient, amb uns horaris dels quals tothom es queixa; les centrals hidroelèctriques d'Endesa tenen la concessió caducada o a punt de caducar, i això fa que una empresa internacional s'enriqueixi a costa de la nostra aigua, tot i que en podríem ser nosaltres, els aranesos, els

beneficiaris. Finalment, com a tercera cosa que canviaria de dalt a baix, cal instaurar una manera de fer que sigui participativa i radicalment democràtica. Per decidir si volem l'ós a la Vall d'Aran o no el volem, cal fer un debat de país, informat, amb la pagesia al centre i sense por de les urnes ni de les pape-retes. La consulta ciutadana ha de ser una eina de país perquè la Vall d'Aran sigui molt més democràtica.

—És una tornada a casa? Us quedareu a l'Aran?

—A l'Aran s'hi està molt bé! I hi ha molta feina a fer. Però continuo molt vinculada a Barcelona. I en el futur, bé, ja ho veurem, tot és possible. Ara tenim un objectiu, que són aquestes eleccions.

—Vau abandonar el secretariat de la CUP fa unes quantes setmanes per l'assetjament d'un company. La resposta del partit va ser la que us esperàveu?

—Vaig demanar de no coincidir en un espai informal amb el meu agressor i la resposta de la CUP va ser un formalisme en lloc d'una resposta sensible. Aleshores, em vaig veure personalment, emocionalment i èticament obligada a

presentar la dimissió i seguir el camí del qual ens hem dotat totes les dones de la CUP, que és un protocol contra les agressions. Alhora, vaig considerar que no podia anar-me'n sense dir res i que calia explicar-ne la causa. Perquè crec que és obligació de tota cara pública intentar contribuir a canviar les coses. I quan acabi tot aquest procés faré públic el resultat i aportaré la meua valoració, perquè crec que és important donar visibilitat a allò que va passar i també a aquestes eines col·lectives de gestió d'agressions. Perquè s'acabin les agressions, que d'altra banda poden passar dins de la CUP i dins de qualsevol organització.

—Hi ha militants i votants de la CUP que consideren que la resposta del partit va ser tova i que hi hagué, diguem-ho així, alguns silencis estranys i rellevants, almenys públicament. Us va sentir amb prou suport?

—No sé quins silencis són importants i quins no. Però jo he sentit el suport de molts militants de la CUP i també de molta gent de fora. De fet, no he estat capaç de gestionar l'allau de missatges de suport rebuts.

—Però us sentiu satisfeta, de moment, amb la resposta oficial del partit?

—Ara mateix sóc en el tràmit formal del partit per a gestionar aquest cas. Com he comentat, quan acabi el procés, en faré la valoració.

—Us sentiu part de la CUP, malgrat la dimissió?

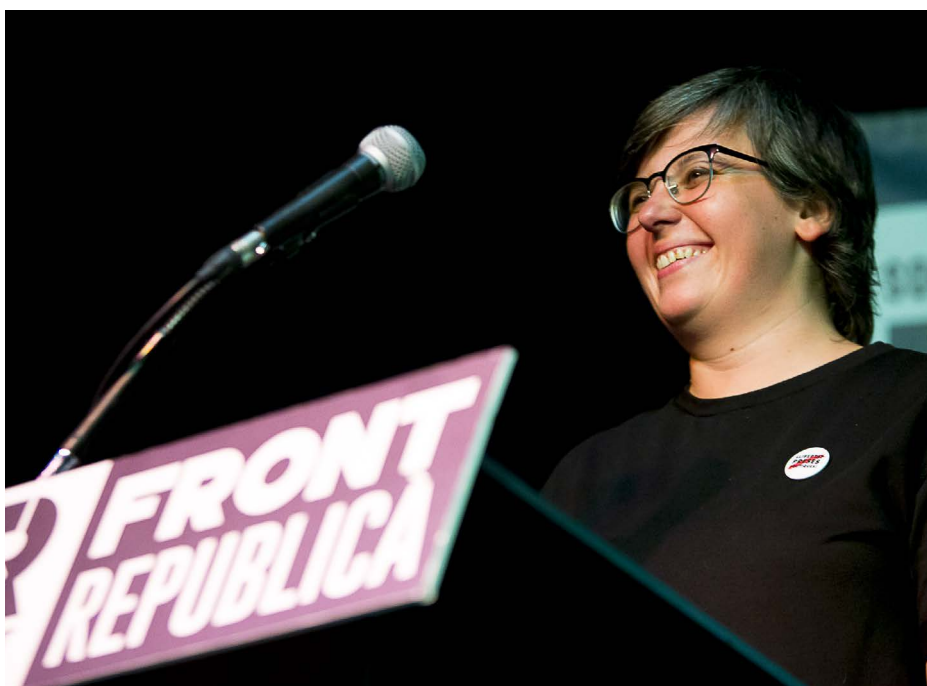
—Sí, sóc militant de la CUP aquí al Pirineu i, a banda, sempre he militat a la Vall d'Aran i ara la meua organització és Aran Amassa. Però continuo essent militant de la CUP, igual com sóc sòcia d'Òmnium, de l'ANC i d'altres organitzacions.

—Són molts els qui van pensar aleshores que abandonàveu la política...

—No sé si no ho vaig deixar prou clar, però jo només vaig deixar el secretariat i per un motiu molt concret, però sempre he fet política i de política se'n pot fer des de molts llocs i contextos. Ara sóc a l'Aran, però la política més important és la que fem al carrer, als petits espais de moviments socials que tenim als nostres pobles i ciutats. La política nacional no tindria sentit si un munt de gent no s'impliqués als municipis i, de fet, per a mi, el gran valor de la CUP són les candidatures municipals que es presenten el 26 de maig. L'essència de la CUP és el municipalisme. I és allà on hi ha tot allò positiu que intentem implantar a les institucions amb la nostra manera de fer i que sovint a escala nacional, al parlament, corre el risc de contaminar-se perquè els rols de poder, els egos i els lideratges sempre ho poden embrutar tot. Per això cal reivindicar aquesta essència més genuïna de la CUP, que és la local.

—Vau donar suport explícit al Front Republicà a les eleccions espanyoles. No va pensar a formar part de la candidatura o, fins i tot, encapçalar-la?

—Vaig considerar que en aquell moment no estava preparada emocionalment per assumir-ho. Em vaig limitar a participar en un acte del Front Republicà. I he de confessar que ho vaig fer per l'Albano,

Mireia Boya va participar en la campanya del Front Republicà. ALBERT SALAMÉ

perquè quan vaig fer públic el comunicat de dimissió, un dels missatges que més em va emocionar va ser el seu. Em va dir: 'La quantitat de cigarretes que hem compartit al pati del parlament i les vegades que ens hem creuat en aquell passadís que compartíem, com pot ser que no m'adonés del que passava? Ho sento.' I recordo perfectament que vaig pensar: ostres, realment, el feminisme, des del punt de vista dels homes, és exactament això. Aleshores vaig participar en aquell acte, per ell, per l'Albano, i també perquè crec que no cal deixar cap espai polític orfe en cap escomesa electoral, perquè si no, altres partits l'ocupen i hi perdem tots.

—La CUP debat ara un certa refundació, amb el propòsit d'esdevenir un espai més ampli. Quin ha de ser el futur de la CUP?

—És evident que si entenem la unitat popular com una cosa àmplia, ha d'anar més enllà de la CUP. I a més a més, som en una situació d'excepcionalitat democràtica i històrica que fa saltar per l'aire tots els espais polítics. Crec que és imprescindible que la CUP es replantegi el seu funcionament. Però no hauria de ser només una qüestió estètica, sinó que realment s'hauria de fer una defensa d'una unitat popular molt més àmplia des dels municipis, cosa que ja passa en algunes candidatures que es presenten aquest 26 de maig. La unitat popular no és solament la CUP, sinó que també inclou altres organitzacions, moviments socials, etc. I hauríem de ser capaços de treballar de manera conjunta en positiu, sumant i fent aportacions.

—En aquest mateix debat intern de la CUP, també s'hi suggereix que els candidats elegits puguin repetir més d'una legislatura, cosa que ara no és possible...

—En l'àmbit parlamentari, el límit ara són quatre anys i això limita moltíssim, perquè tot just aprens com funciona la institució i ja cal anar-te'n. Penso que cal trobar l'equilibri entre conservar aquesta idea assembleària de la unitat popular, integrant-hi altres organitzacions,

donant-los organitzativament la possibilitat d'opinar i de decidir, i alhora pensar si és important que aquests lideratges públics reconeguts continuïn per evitar que es pugui perdre el capital polític que representen.

—Pel que dieu, podem tornar a veure Mireia Boya o David Fernández, per posar dos exemples, al parlament?

—Bé, no ho sé. Aquest debat s'hauria de fer a l'assemblea nacional, que és prevista aquest estiu. Més que no recuperar lideratges, és important la qüestió organitzativa: com es prenen les decisions, quin és el rol del secretariat, del consell polític, de les territorials, etc. I en tot cas, caldria preguntar a cadascú si en té ganes, perquè la política parlamentària és dura, emocionalment costa d'aguantar-la, sobretot si lluitem per no convertir-nos en professionals de la política que acaben pensant més en el partit que no en la gent del carrer. Si perds aquest lligam, corres el risc de convertir-te en un partit clàssic.

—Quins èxits i recances us resten, del pas pel parlament?

—D'èxits, sempre en dic tres: el primer, l'anul·lació dels judicis franquistes; el segon, la llei del canvi climàtic, que és referent, tot i que cal dir que el govern actual no l'aplica; i el tercer, el referèndum d'autodeterminació que vam aconseguir fer. I la recança, potser, no haver sabut fer que aquella declaració d'independència fos immediatament després del referèndum, com era previst en la llei de transició, és a dir, que fos el 4 d'octubre. No calia haver entrat en aquell període de diàleg amb l'estat sabent que era impossible i que va fer que el 27 d'octubre hi hagués una declaració més política i simbòlica que no pas real. No haver liderat el carrer per fer que aquella declaració d'independència fos ferma i fos efectiva és una de les autocrítiques que em faig. I no tinc la resposta de com s'hauria d'haver fet. Simplement, sé que no ho vam fer prou bé i no ho vam aconseguir. Per tant, la lluita continua. En tots els fronts. ■

La política nacional no tindria sentit si un munt de gent no s'impliqués als municipis

Sé que no ho vam fer prou bé i no ho vam aconseguir. Per tant, la lluita continua

Twitter contra la vida real

La dada L'analista de dades Joe Brew fa una radiografia del Twitter per demostrar que l'activitat d'aquesta xarxa social no és indicativa de la realitat

JOE BREW

No és pas cap novetat que Twitter és una cambra d'eco. La gent segueix individus amb opinions similars i es creen nuclis ideològics força aïllats. Aquesta polarització és ben coneguda i estudiada i té implicacions importants en la societat i la política.

Si tenim un compte de Twitter (o de qualsevol xarxa social), allò que veiem en el nostre canal de continguts (*feed*) no és pas una representació de la societat, sinó un reflex de nosaltres. Les nostres accions *actives* d'inclusió (seguir, afegir com a amic, etc.) i d'exclusió (blocar o silenciar), combinades amb la filtració *passiva* dels algorismes (veiem el contingut que té probabilitat de ser clicat) creen una bombolla d'informació difícil de defugir.

Per això les 'enquestes' que es fan a les xarxes són de poc valor predictiu. Reflexionen més la ideologia dels seguidors dels qui les han creades que no la realitat. De manera que quan un piulador espanyolista fa una enquesta sobre el 28-A, els votants sobrevaloren la probabilitat d'un èxit electoral de Vox.

Per la mateixa raó, quan un sobiranista fa una enquesta

sobre el mateix tema, encara que la mostra sigui enorme (11.000 vots!), els resultats no són pas gaire acostats a la realitat.

Però, a banda els biaixos de selecció i de confirmació (que afecten totes les ideologies), n'he observat un altre. Em sembla que certes comunitats de Twitter són més grans i més actives que unes altres. Essent conscient que el meu *feed* també es ressent dels meus biaixos, he volgut investigar més. Twitter és representatiu de la societat?

MÈTODES

Per mesurar la representativitat de Twitter, em serveixo de dues fonts de dades: el Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (ronda 1, 2019, dades recollides el març del 2019) i dades de Twitter mateix.

Per entendre fins quin punt Twitter representa a la realitat social, em faig dues preguntes:

La probabilitat de fer servir Twitter és la mateixa en votants d'ideologies diverses?

La popularitat dels actors polítics a Twitter (mesurada en mencions) correspon a la seva popularitat política (mesurada en vots)?

Matthew Bennett
@matthewbennett

¿Cuántos escaños para Vox el domingo?

Translate Tweet

3,184 votes · Final results

7:20 PM · Apr 25, 2019 · Twitter Web App

Pablo #sensePor @pgaleral · Apr 17

Enquesta de tres dies només per a independentistes que han decidit votar.

(RT si us plau)

A quin partit, formació o coalició **votaràs** a les eleccions espanyoles del 28-A?

11,347 votes · Final results

85 2.2K 556

Les 'enquestes' que es fan a les xarxes són de poc valor predictiu

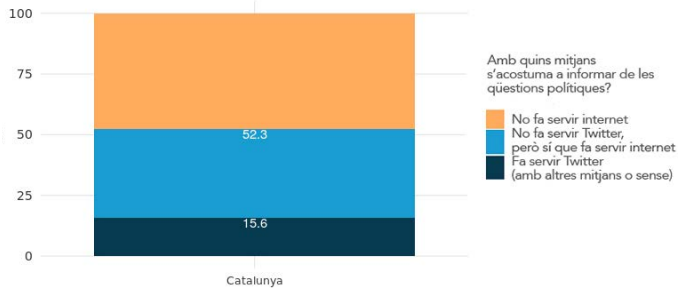
RESULTATS

Twitter no és el món real. A Catalunya, els piuladors són més...

— Joves
— D'esquerres
— Sobiranistes
— Masculins
— Catalanoparlants
... que la població general.

Ús de Twitter a Catalunya

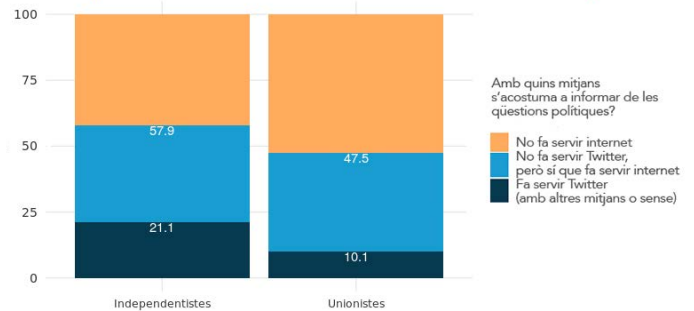
Catalunya: Ús de Twitter/internet per a informar-se de la política

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Independentisme i Twitter

Independentisme i ús de Twitter/internet a Catalunya

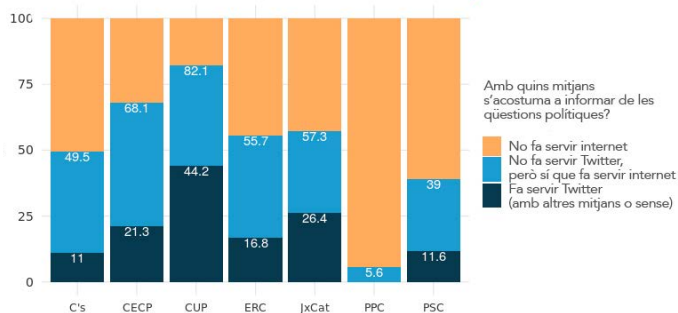
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Tan sols la meitat dels catalans fa servir internet per a informar-se de política. I menys de 16% fa servir Twitter.

L'ús del Twitter per a informar-se de política és el doble entre independentistes que entre unionistes.

Partits polítics i Twitter

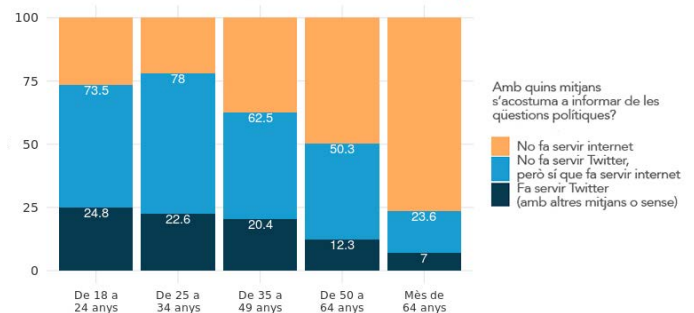
Partits i ús de Twitter/internet a Catalunya

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Edat i Twitter

Edat i ús de Twitter/internet a Catalunya

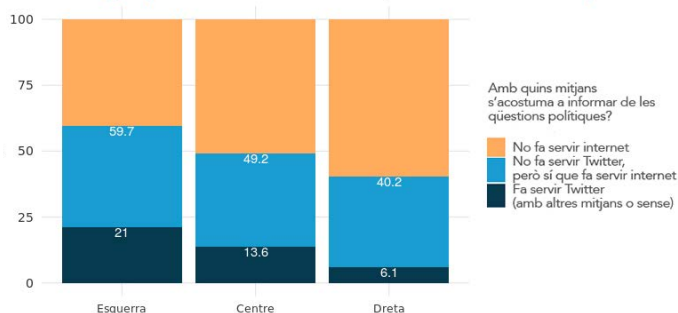
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Hi ha una gran variació d'ús de Twitter per partit. Els membres de la CUP són els més piuladors; els del PP, els que piulen menys.

Això no sorprèn gaire: els joves catalans fan servir Twitter molt més que no la gent gran.

Ideologia i Twitter

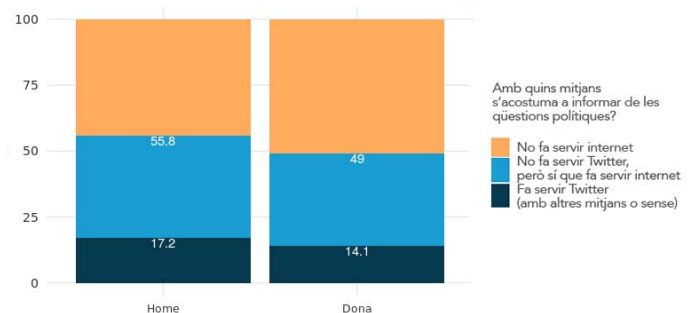
Ideologia política i ús de Twitter/internet a Catalunya

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Sexe i Twitter

Sexe i ús de Twitter/internet a Catalunya

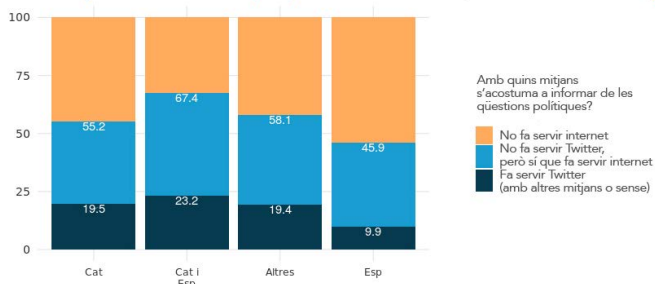
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Els catalans d'esquerra fan servir Twitter molt més que no els de dretes.

L'ús de Twitter és més alt entre homes catalans que no entre dones (però la distància és menor que a **escala mundial**).

Llengua i Twitter

Llengua considerada 'pròpia' i ús de Twitter/internet a Catalunya

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

Els catalans que consideren només l'espanyol com a llengua pròpia fan servir Twitter molt menys que no pas els que consideren que tenen més llengües –el català, o el català i l'espanyol– com a pròpies.

Més exploració

Fins ara hem vist que Twitter no representa la població general. És una selecció petita (només 15,6%) dels catalans, i aquest 15,6% no és pas una selecció 'aleatòria'.

Però les diferències socio-demogràfiques en els perfils dels piuladors no ho expliquen pas tot. Sembla que hi ha certs temes, i certes persones, més piulables que uns altres.

Un exemple concret. Si mirem el resultat de les eleccions del 28 d'abril, veurem que ERC hi va obtenir més del doble de vots que JxCat. Oriol Junqueras era cap de llista d'ERC i Carles Puigdemont ni tan sols s'hi presentava. Doncs bé, durant la setmana prèvia a les eleccions (21-27 d'abril), els piulets esmentant Carles Puigdemont van ser vuit vegades més que no pas els que esmentaven Oriol Junqueras. (Gràfic 1)

Si hi incloem els repiulets, la diferència encara és més gran. (Gràfic 2)

Com s'explica això? Certament, JxCat té més gent a Twitter (26,4%) que no ERC (16,8%), però aquesta diferència és relativament menor comparada amb la diferència de piulets i repiulets entre els dirigents de tots dos partits. A què és deguda, doncs?

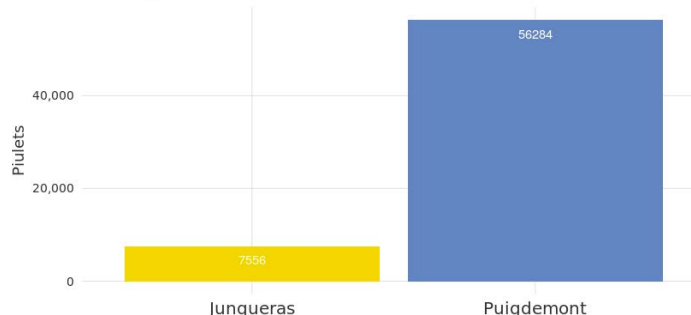
Si heu llegit fins ací esperant una resposta, em sap molt de greu. No en tinc. Les dades són les que són; les conclusions, les haureu de treure vosaltres, estimats lectors.

Reflexió

Twitter és una plataforma interessant, entretinguda i utilíssima per a l'anàlisi política. Però no és la realitat. La major part dels catalans no fa servir Twitter. I la minoria petita que en fa ús és una selecció 'esbiaixada' (és a dir, no representativa) de la societat. Paga la pena de recordar-ho.

21-27 d'abril: esmentades a Twitter

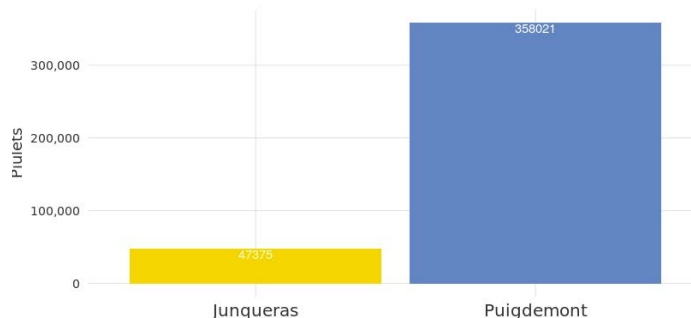
Piulets originals, sense comptar 'retweets'

1

21-27 d'abril: esmentades a Twitter

Nombre de 'retweets'

2

La major part dels catalans no fa servir Twitter. I la minoria petita que en fa ús és una selecció 'esbiaixada' (és a dir, no representativa) de la societat

Primàries Catalunya culmina el projecte amb 121 candidatures municipals

L'Aravot El suport que tindran és una incògnita que no es resoldrà fins passades les eleccions

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

La iniciativa Primàries Catalunya ha acabat el procés de formació de candidatures de cara a les eleccions municipals amb més d'un centenar de llistes. El projecte, un dels més innovadors i transformadors en la configuració de les llistes electorals, va néixer arran de la proposta del filòsof Jordi Graupera, el març del 2018, de fer unes primàries obertes a tots els partits independentistes. D'acord amb el sistema electoral municipal, si no hi ha cap candidat que obtingui la majoria absoluta, és el més votat qui assumeix la batllia, i una candidatura independentista unitària garantiria la batllia, defensaven.

Finalment, els grans partits se n'han mantingut al marge, però hi ha hagut iniciatives per tot arreu que han decidit de sumar forces i organitzar-se. Tot i que la premissa de la unitat independentista no ha reeixit, l'empresa s'ha mantingut, com diu la mateixa organització, amb l'objectiu de 'demostrar que hi ha una nova manera de fer política', amb una 'política institucional a peu de carrer'.

Una candidatura i un programa 'des de baix'

La proposta de primàries ha obtingut el suport de partits com Demòcrates, Solidaritat Catalana per la Independència, els Verds, Reagrupament, i també de l'ANC, que va aprovar de promoure llistes unitàries de cara a les municipals.

Entre desembre i febrer, 40.000 inscrits (més de la meitat, a Barcelona) van votar la configuració de les llistes en diferents municipis. I, en acabat, va començar el procés participatiu per a elaborar el programa electoral.

Primàries Catalunya, que reivindica el mandat del Primer d'Octubre, ha promès de constituir la República catalana i identificar les infraestructures i els punts estratègics per prendre el 'control efectiu del territori'. També ha subscrit dues peticions de l'ANC: pagar tots els impostos a l'Agència Tributària Catalana i no pactar cap govern municipal amb els partits que van votar a favor d'aplicar el 155.

El programa en l'àmbit local s'ha fet de maneres diverses, segons la localitat: amb taules rodones, debats, la participació de desenes de persones i, com en el cas de Gelida, amb una enquesta participativa centrada en tres eixos, el ciutadà, la ciutat i la república.

En el cas de Barcelona, s'han fet onze taules obertes en què han participat quatre-centes persones, incloent-hi els candidats, voluntaris i associacions. I també s'hi ha pogut participar per mitjà de la web, on s'han fet 380 propostes.

D'aquestes propostes, n'han sortit cent per al programa, i se n'han acabat triant les deu més rellevants en una votació oberta a tothom. El candidat Jordi Graupera ha assegurat que no investiran ningú que no sigui favorable al dret d'autodeterminació i al peatge de congestió per a entrar a la ciutat.

Acte de presentació de les 121 candidatures de Primàries Catalunya. PC

Primàries Catalunya mostrarà la capacitat d'obtenir representació, d'incidir en la política municipal i de crear un nou espai en la política catalana de cara a eleccions futures

Les candidatures concentrades a l'àrea metropolitana

Finalment, s'han format cent vint-i-una candidatures (13% dels municipis), de les quals seixanta-cinc són llistes de Primàries Catalunya i cinquanta-sis llistes independents. A les quinze ciutats més poblades de Catalunya, hi ha nou candidatures vinculades a aquestes primàries, amb noms diversos, com ara Terrassa per la República, Independència i República (Sabadell) i Barcelona és capital.

La majoria de candidatures es concentren a Barcelona i la rodalia i, més concretament, en municipis on la majoria independentista no és clara i on no governen ni PDECat, ni ERC, ni CUP, tot i que en el conjunt de Catalunya tres quarts dels municipis en tenen un, de govern independentista, i en sis de cada deu els partits independentistes van assolir més del 70% del vot el 21-D.

En aquests municipis, una candidatura única podia ser clau per a concentrar el vot, però l'efecte ha estat contrari, perquè és una llista més que

competeix amb les altres. És veritat que també hi ha altres motivacions en aquest projecte, com ara situar l'independentisme per sobre d'interessos partidistes, forçar una regeneració política en alguns municipis i posar l'accent en l'apoderament ciutadà, amb la capacitat dels inscrits de controlar tot el procés de configurar la llista i elaborar el programa electoral.

Els candidats de les principals ciutats catalanes

Una llista única independentista podria haver estat clau i ser la més votada, tenint en compte que en alguns municipis governen formacions amb minories molt minses, com ara Barcelona (25% dels vots) i Mataró (18%). Això passa perquè, com hem dit, quan no hi ha una majoria alternativa, governa automàticament el partit més votat.

Amb tres o quatre llistes, l'efecte d'aquestes candidatures encara és una incògnita. En el cas de Barcelona, es presenta Jordi Graupera, qui ha obtingut el suport de l'ex-presidenta del parla-

ment Núria De Gispert i de la consellera Clara Ponsatí, que seran en un lloc simbòlic de la llista. Les enquestes deixen la candidatura al llinard d'obtenir representació a l'ajuntament, amb vora el 5% necessari per a entrar en el repartiment de regidors.

A les altres grans ciutats, lluny dels mitjans de comunicació i sense enquestes, és encara més difícil de saber les expectatives electorals de les candidatures. A Terrassa, les primàries les va guanyar Pepi Oller, part del grup impulsor de Terrassa Decideix i de l'ANC; a Sabadell, l'encapçala Àngels Folch, docent de l'escola cooperativa Joanot Ali-sand, activista impulsora de la Plataforma pel Dret a Decidir, 10 Mil a Brusel·les i impulsora de l'ANC. A Lleida, on l'independentisme va assolir més del 50% dels vots en les eleccions al parlament, però hi governen els socialistes amb Ciutadans, presenten el fotògraf Jordi V. Pou; a Reus, Lluís Pallejà, vinculat als moviments culturals i educatius; a Mataró, la psicòloga Anna Brun; i a l'Hospitalet de Llobregat, el guanyador de les primàries i regidor de JxCat, finalment, se n'ha desmarcat i serà Carles Salvadó, president del patronat de la fundació PuntCAT, qui encapçala la candidatura.

Cal afegir candidatures a desenes de ciutats més, com les d'Arenys de Mar, Arenys de Munt, Bigues i Riells, Castellet delers, Gelida, Granollers, Manresa, Santa Cristina d'Aro, Tortosa i Vilassar de Mar.

Candidatures transversals

Encara que, en l'àmbit nacional, els partits s'han

desmarcat de la proposta de Primàries Catalunya, en l'àmbit local sí que hi participen. A les Borges Blanques, han configurat la llista Borges per la República – Som Primàries, amb el suport d'ERC i la CUP, el CDR i l'ANC local. A les primàries ha sortit escollit, com a cap de llista, l'actual regidor de la CUP Josep Farran.

De la mateixa manera, a Sant Pere de Ribes, les dues principals forces independentistes, UM-9 – CUP i el PDECat, s'han unit amb el Moviment d'Esquerres, l'ANC i el CDR per formar la llista Construïm. En aquest cas, però, la direcció nacional del PDECat hi ha presentat una llista al marge de la seva secció local.

També s'ha conformat una llista unitària a Argenton, Unitat per Argenton, que té el suport de la CUP, dels comuns, ERC, l'ANC i el CDR, entre més. I encara cal afegir algunes propostes i confluències innovadores, com la configurada per Dolors Sabater a Badalona, amb ERC, la CUP i sectors sobiranistes dels comuns, la qual ha creat un òrgan de coordinació amb altres confluències de Ripollet, Cerdanyola, Badia, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià del Besòs.

Les confluències d'esquerres ja van mostrar ser un model d'èxit a les eleccions municipals del 2015. En aquest cas, Primàries Catalunya mostrarà la capacitat d'obtenir representació, d'incidir en la política municipal i de crear un nou espai en la política catalana de cara a eleccions futures. ■

Les ADIC rememoren el 20-S amb un acte festiu i reivindicatiu

En imatges S'han recreat amb clau d'humor els fets del 20-S a la cruïlla de la Gran Via de les Corts Catalanes amb la Rambla Catalunya

L'acte, amb el nom 'Jo hi era', comptava amb el suport de l'ANC, Òmnium, l'Associació Catalana pels Drets Civils i diversos CDR. S'han recreat amb clau d'humor els fets del 20-S, amb un vehicle de la Guàrdia Civil amb adhesius inclòs. En aquest sentit, s'ha desplegat una auca del 20-S, i també s'han homenatjat els voluntaris i els bombers. ALBERT SALAMÉ

L'acte, amb el nom 'Jo hi era', comptava amb el suport de l'ANC, Òmnium, l'Associació Catalana pels Drets Civils i diversos CDR. S'han recreat amb clau d'humor els fets del 20-S, amb un vehicle de la Guàrdia Civil amb adhesius inclòs. En aquest sentit, s'ha desplegat una auca del 20-S, i també s'han homenatjat els voluntaris i els bombers. ALBERT SALAMÉ

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 6-10 de maig

Divendres 10.
Compte enrere per al 26-M, una segona volta amb múltiples bastions en disputa

ACN

Dijous 9.

Roser Suñé: 'L'acord d'associació amb la UE es votarà en referèndum'

CEDIDA

Dimecres 8.

Messi, més decisiu que mai per a un Barça més dependent d'ell

ALBERT SALAMÉ

DAVID JIMÉNEZ

‘Per diners, la premsa oculta informacions compromeses dels grans directius de l’Íbex’

Entrevista a l'ex-director d'El Mundo, que va durar un any al càrrec · Ara explica les misèries de la professió de dins estant

ANDREU BARNILS

David Jiménez (1971) va ser director del diari El Mundo durant 366 portades. Un any. Del 2015 al 2016. Fins que l'en van fer fora. Ara ha escrit el llibre *El director* (Libros del KO), molt recomanable per a tots els interessats en la premsa, el poder i la política. Poca gent ha escrit des de dins la premsa sobre les misèries de la premsa com ho ha fet el senyor Jiménez. Les pressions rebudes del BBVA, Telefónica o el PP explicades des de dins. Les misèries dels periodistes mateixos, que es deixen comprar. Fent servir noms, cognoms i pseudònims. Jiménez havia estat corresponsal del diari a l'Àsia durant vint anys. Al llibre, i en aquesta entrevista, explica per què va durar un any i prou a la direcció. Jiménez atén VilaWeb en conversa per Skype. I entén sense problemes les preguntes en català, nascut com és a Barcelona.

—Director d'El Mundo. I nascut a Barcelona.

—Sí. Nascut a Barcelona. Hi vaig viure fins a dotze anys. Anava al col·legi Padre Pedro Poveda. Públic. Per motius laborals dels meus pares, tots vam marxar a Madrid. I després, com a corresponsal, vaig estar prop de vint anys vivint fora d'Espanya, a l'Àsia i els Estats Units. El meu pare, empresari, era de Còrdova, i la meua mare, psicòloga sense exercir, de Santander.

—Sou, com el candidat a director del Marca que descriu al llibre, seguidor del Barça?

—De petit era del Barça. Al col·legi no es podia ser de cap altre equip. Després, quan me'n vaig anar a Madrid, crec que les fidelitats van canviar. I avui diria que sóc de l'Atlètic de Madrid. Ja veieu que no sóc gaire futbolista, no. La veritat és que sóc més de tennis. A Barcelona, jugava al Club de Tennis la Salut. De fet, els Corretja són amics d'aquella època. Encara hi tinc molts amics, a Barcelona.

—Passem al llibre. Què són 'els acords'?
—Els acords són un sistema pel qual les

*Els grans diaris
depenen dels acords,
favors i ajuts, com un
drogoaddicte*

*Una cosa que critico
al llibre són els
periodistes que
publiquen sense
contrastar*

grans empreses de l'Íbex paguen a la premsa molts més diners que no els que tocaria per audiència. En canvi de diners, la premsa oculta informacions compromeses dels grans directius de l'Íbex. Funciona també amb institucions públiques que compren, diguem, els favors de la premsa sense cap més motiu que protegir-se de les incomoditats del periodista.

—Quins exemples d'això va viure durant el vostre any dirigint El Mundo?

—Per exemple, el BBVA. Al llibre narro una reunió amb el president del BBVA i un directiu d'El Mundo. I veig com s'arriba a un d'aquests acords. El meu directiu diu que no arribem al final del pressupost, que necessitem una mica de diners. També es parla de Telefónica, i de César Alierta, que va exercir una gran pressió l'any que vaig ser director. Parlem de grans anunciants en anys de greu crisi per a la premsa, en què amb prou feines es poden pagar les nòmines. Que et retirin la publicitat, per exemple, pot portar el diari a la ruïna. Al final, els grans diaris depenen dels acords, favors i ajuts, com un drogoaddicte. Estan enganxats a aquesta font d'ingressos.

—'El Cardenal', directiu d'El Mundo, té un paper clau en el vostre llibre. No en dieu el nom, però a Google l'he trobat: Antonio Fernández Galiano.

—Al llibre he fet una distinció: he posat noms i cognoms a tots els ministres, el rei i grans empresaris, però he volgut protegir la gent que encara treballa a El Mundo. El Cardenal és fonamental al llibre. És un d'aquests directius dels mitjans que han fet un mal terrible a diaris com El Mundo. Cobrant grans bonificacions, fent-se milionaris en molts casos, mentre acomiadaven la meitat de la plantilla. I forçaven molts d'aquests mitjans a doblegar-se als poders econòmics i polítics. A vegades per interès de l'empresa, a vegades per interès personal.

—Moment impressionant: César Alierta, de Telefónica, aconsegueix d'aturar la rotativa d'El Mundo.

—A mi m'arriba la informació que ell i Rodrigo Rato tenien un negoci a Berlín. Informació compromesa. Decideixo d'informar-ne. I durant uns dies, hi ha una gran batalla i un intent d'aturar la informació. Fins al punt que la direcció de l'empresa decideix d'aturar la rotativa. Fins aquí arriba el grau de pressió.

—Dieu que un ex-conseller del Banco Popular us va explicar que al banc donaven hipoteques per sota del preu de mercat als redactors d'economia. En canvi d'això, el redactor els tractava bé.

—Un dels problemes que hi ha en periodisme, i que ha molestat que ho expliqués a *El director*, és que durant molt de temps els periodistes han viscut amb uns privilegis que no són normals. I un és aquest que comenteu: als periodistes se'ls oferien crèdits al 0% en canvi de parlar bé dels bancs.

—Més: Telefónica tenia en nòmina vuitanta periodistes.

—És molt curiós que els periodistes parlem sempre dels sobresous de Bárcenas, de Rajoy, però no parlem dels sobresous dels periodistes a Espanya. En el cas de Telefónica, una font molt confirmada interna em va revelar que gairebé vuitanta periodistes dels més reconeguts del país cobraven sobresous [Fernando Ónega, Isabel Duran, Jaime Gonzalez, etc.]. Però també dono noms de periodistes que han cobrat d'El Corte Inglés.

—Més: Bárcenas, l'any 1996, va pagar trenta milions de pessetes al locutor més popular de la ràdio. No en dieu el nom. Luis del Olmo?

—Molta gent m'ho ha demanat. A mi, Bárcenas em diu que van donar els milions al locutor famós en canvi que tractés bé el PP durant la campanya electoral. Però Bárcenas no me'n va donar cap prova, més enllà del nom. Vaig decidir de no publicar-ne el nom perquè podia ser injust. Una cosa que critico al llibre són els periodistes que publiquen sense contrastar. I com que jo no he pogut

CRISTINA POZO GARCÍA / ELDIARIO.ES / WIKIMEDIA COMMONS

**Hem vist campanyes
d'intoxicació
i propaganda
promogudes des del
Ministeri d'Interior,
cosa que és molt greu**

comprovar-ho, vaig preferir de deixar el nom a banda. Em sembla que la resposta me l'emportaré a la tomba.

—**La informació no es contrasta. Es publica sense saber si és certa. És això?**

—Sí. És un dels grans problemes que té la premsa a Espanya. Hi ha un periodisme més de filtració que no pas d'investigació. T'envien un document i moltes vegades el publiqués sense haver fet trucades per a contrastar ni comprovar res. I aquesta ha estat una de les raons per les quals hem vist campanyes d'intoxicació i propaganda promogudes des del Ministeri d'Interior, cosa que és molt greu.

—**Vau decidir de prescindir d'un d'aquests filtradors. El comissari de la policia espanyol José Manuel Villarejo. Per què?**

—Villarejo havia estat una gran font del diari durant vint anys. Encara més: un dels qui ens havia donat grans exclusives. I em va voler conèixer quan em

van fer director. La primera cosa que em va demanar, i així ho explico, és que prescindís d'un dels meus periodistes perquè publicava informacions que li desagradaven. Per a mi va ser motiu suficient per a tallar la relació amb una font que potser ens havia donat informació. A vegades contaminada i a vegades certa. Em va fer la impressió que no era joc net. Vaig tallar-hi la relació. I curiosament, dos anys després, vaig veure que l'havia encertada. A Villarejo el van detenir i van saber tots els delictes en què presumptament era implicat.

—**El Mundo va publicar, per exemple, que Xavier Trias tenia compte a Suïssa. Informació falsa que venia de Villarejo. Va ser un error, publicar això?**

—Jo no era director d'El Mundo, en aquell moment. El director era Casimiro García Badallo. No conec els detalls de com es va filtrar la informació, o si va ser Villarejo o no. Ara, a mi no m'estranya que Villarejo, sabent què va passar després... Durant molts anys va filtrar

informació interessada. Com a director d'El Mundo a mi em van oferir informes que directament em deien que havien estat fabricats. Ni tan sols ho dissimulaven. I quan els rebutjaves, els veies publicats en uns altres mitjans. És allò que us deia abans: si no hi hagués hagut una col·laboració de periodistes sense escrúpols, moltes de les campanyes de destrucció dels adversaris que va organitzar el ministre d'Interior no s'haurien pogut dur a terme.

—**'Per damunt de la veritat, hi ha la unitat d'Espanya.' Hi esteu d'acord, amb aquesta frase?**

—Sóc totalment contrari que un periodista menteixi, independentment de què un pensi. Jo no estic a favor de la independència. Però això no té res a veure amb el fet que publiqui informacions falses, contaminades, o propagandístiques, per provar de convèncer la gent sobre allò que jo pensi. Això és antiperiodisme. I no ho podem fer. Per això és tan important separar l'opinió de la informació.

Jo ho vaig intentar. I veig que a Espanya no es fa. Hem vist que hi ha interessos contra adversaris, que a vegades poden ser independentistes. No es pot intentar destruir les idees manipulant la veritat. I això a Espanya s'ha fet.

—**I amb els independentistes, s'ha fet això?**

—Hi ha hagut manipulació en tots els sentits i en tots els camps. Però del cert l'únic que sabem és de la utilització de fons públics per a fabricar informació que danyés adversaris polítics a Catalunya, o a Podem. D'això, sí que en tenim cada vegada més proves que ho van fer al Ministeri d'Interior. I no tinc cap prova que això es fes des de la Generalitat.

—**M'ha agradar molt el llibre. Molt. Però hi he trobat a faltar autocrítica en el cas català. Crec que la premsa espanyola ha manipulat molt. Molt.**

—La clau aquí són les meves 366 portades. I veure si va haver-hi aquesta manipulació. És veritat que la crisi catalana ha ocupat un espai petit en el meu llibre. Era un altre moment. Era el 2015. No havia passat el Primer d'Octubre. Però ja hi havia tensió. Hi ha una crítica que sí que faria a la premsa de Madrid, i a una part de la premsa a Catalunya: haver fomentat la crispació, la ruptura, en certa manera. Quan la premsa empeny els polítics a prendre els camins més extrems... Escalfant l'ambient. Fomentant l'odi, en certa mesura. Jo vaig mirar de no fer-ho. S'hauria d'anar a les portades d'aquell any i repassar-les. Segur que algun error vaig cometre.

—**Una via com a Escòcia seria una possible solució al cas català?**

—Quina és la solució? Molt difícil, perquè el problema està molt enquistat. No crec que ens puguem comparar amb Escòcia, ni amb cap altre país. A l'Àsia vaig haver de viure molts conflictes secessionistes. Tibet. Timor Oriental. Caixmir. Sri Lanka. I la primera base d'aquests processos era que la població favorable a la independència era de prop del 90%. Això no passa ara mateix a

CRISTINA POZO GARCÍA / ELDIARIO.ES / WIKIMEDIA COMMONS

Catalunya. Hi ha una divisió que segons els vots sembla bastant igualitària. En opinió meva no hi ha una massa prou forta per a trencar de manera unilateral.

—**I quina xifra seria acceptable, per a vós? Un 60%? Un 70%?**

—Quan el 80% de la població vol la independència, la possibilitat de l'altra part de frenar-ho és molt difícil. Crec que hi ha d'haver una gran majoria perquè una població pugui separar-se d'una altra. Jo continuo convençut que si els moderats de Madrid, i de Barcelona, que estic convençut que són majoria, s'asseuen, es pot trobar una solució que no sigui una ruptura completa. M'agradaria això. Una altra cosa és què pugui passar, o què acabi passant. Els periodistes, com dic a *El director*, no basem les informacions en desigs, sinó en la realitat dels fets.

—**Judici: us sembla correcte que faci un any que són en presó preventiva?**

—La presó preventiva és un dels grans defectes del sistema judicial espanyol. Si algú que no ha estat condemnat el mantens molt de temps a la presó pots originar injustícies. Sobretot si al final la persona acaba essent declarada no culpable i exonerada. A mi em sembla que hi ha més mesures per a evitar el risc de fugida: arrest domiciliari, braçalets, etc.

—**Deixem Catalunya. Passem a Cebrián, Pedro Jota i Ansón. Els destaquem com tres pilars del sistema periodístic actual.**

—Són tres periodistes que emergeixen com a estrelles després de la mort de Franco. I explico que són precursors de molts dels defectes de la premsa espanyola. Els acords, per exemple, comencen amb ells. Són periodistes que no es conformen a ser periodistes, volen ser alguna cosa més. Els descriu com a ministres-periodistes: més que informar volen tenir influència en la política. No volen criticar els ministres sinó nomenar-los.

I constantment es mouen en la intriga política. Quan el periodista travessa la frontera, això acaba duent-te a situacions d'ego, prepotència i manipulació.

—Dureu un any al càrrec. Per què us fan fora d'El Mundo?

—Si hagués acceptat de trencar els principis periodístics hauria durat molt més. Haver durat com a director d'El Mundo hauria volgut dir manipular informació com em van demanar, publicar coses que no volia publicar i sobretot haver amagat informacions que no agradava a gent molt poderosa del país. Com que vaig negar-m'hi, i com que vaig intentar ser el mateix periodista que havia estat com a corresponsal tots aquells anys, no vaig durar gaire. Però encara més. A El Mundo van ser acomiadats quatre directors en tres anys i mig. Després de mi va ser acomiadat Pedro García Cuatango, d'una gran integritat, i va durar un any. O entres en el joc dels favors, dels silencis i de la informació que protegeixen el poder o t'acabes convertint en el seu enemic. Jo parlo d'un triumvirat del poder. Un poder econòmic, polític i mediàtic. I a vegades pensem que són poders individuals. A l'hora de la veritat són el mateix. Quan hi ha algú o alguna cosa que es rebel·la contra aquests poders, t'acaben tallant el cap. En el meu cas, anys 2015-2016, el PP era al poder i hi ha una aliança d'interessos: aquest director d'El Mundo no fa el que li diem, publica coses que no hauria de publicar: ens interessa eliminar-lo. Però al final el que et talla el cap és el poder mediàtic. Els directius de la teva empresa.

—Coleu una clàusula en l'acord d'acomiadament entre vós i El Mundo que fa referència a la llibertat d'expressió consagrada a la constitució. Això us permet d'escriure els secrets que expliqueu al llibre?

—Quan vaig sortir del diari l'empresa em va oferir de quedar-me. De corresponsal. Els convenia: vés-te'n a milers de quilòmetres de distància. I no expliques res de tot això que ha passat. Ho vaig rebutjar. Vaig demandar l'empresa

judicialment. I vaig sostenir una batalla judicial de gairebé un any, que es va acabar dos dies abans del judici, quan l'empresa va acceptar d'admetre que l'acomiadament havia estat improcedent i sobretot, una clàusula, la que esmenteu: la que garantia la meua llibertat d'expressió reconeguda constitucionalment. Jo no podia signar un acord que matés el David Jiménez periodista. El llibre no s'hauria pogut escriure sense això. Tenia aquesta garantia. Al capdavant, Espanya és un país complicat per a la llibertat de premsa. Hem vist cantants de rap a la presó, i llibres com *Fariña*, publicats per la mateixa editorial que em publica el llibre, segrestats. Hi ha gent en aquest país que es pensa que encara vivim en èpoques passades, quan la llibertat d'expressió només era permesa si no ofenia. El llibre és un exercici de brutal honestat, basada en la llibertat d'expressió i el dret d'explicar tot allò que vaig viure aquell any.

—Per anar acabant: per què feu fora el columnista Salvador Sostres només d'arribar a El Mundo?

—Fer fora Salvador Sostres va ser un dels petits plaers que em vaig poder donar. Ho explico al llibre: Sostres va embrutar l'hemeroteca de El Mundo com ningú. Els seus articles no m'agradaven, no per allò que deia, sinó perquè eren ofensius contra les minories, els immigrants i tanta gent. Esmento l'article sobre Haití. Terratrèmol que mata 200.000 persones. I ell va i escriu a El Mundo que això és una menstruació del planeta necessària per a netejar-lo.

—Ara trebal·leu a The New York Times en espanyol. I on més?

—Al Vanity Fair. De tertulià a 'Los desayunos' de TVE, i a RNE. També faig treballs de consultoria periodista a l'Amèrica Llatina. I la meua intenció és reforçar els llibres. Perquè, tot i que *El director* és el llibre que ha fet més soroll, és el quart que escric. M'agradaria, aprofitant la bona acollida, retornar a la literatura. Una de les coses que sempre m'han agradat. ■

O entres en el joc dels favors, dels silencis i de la informació que protegeixen el poder o t'acabes convertint en el seu enemic

El llibre és un exercici de brutal honestat, basada en la llibertat d'expressió i el dret d'explicar tot allò que vaig viure aquell any

Compte enrere per al 26-M, una segona volta amb múltiples bastions en disputa

Eleccions 26-M Els resultats del 28-A contaminen una batalla decisiva per l'hegemonia independentista, la reelecció d'Armengol a les Illes, l'escenari municipal valencià i el tauler d'escacs estatal

ODEI A.-ETXEARTE

No hi ha hagut treva electoral. El començament de la campanya del 26-M activa, oficialment, el compte enrere fins a unes eleccions que seran, a la pràctica, la segona volta del 28-A, amb una multiplicació dels espais de poder en disputa. La contaminació d'unes eleccions amb unes altres ho pot decantar tot. Els uns pretenen consolidar i eixamplar els resultats obtinguts en les espanyoles. Els altres, revertir-los, confiant que aquesta vegada l'electorat compensarà el vot. Els socialistes de tot arreu i ERC hi cerquen una revàlida que eixampli les victòries obtingudes. JxCat confia que la tirada electoral de Carles Puigdemont equilibri

la indiscutible victòria d'Oriol Junqueras, i batallaran també per l'hegemonia independentista als municipis, amb Barcelona acaparant moltes mirades. Tot plegat, mentre l'estabilitat del govern català continua avançant per la corda fluixa i amb el vertigen de l'impacte social de la sentència del Tribunal Suprem.

Francina Armengol aspira a mantenir-se a la presidència del govern de les Illes, amb la incògnita de la reedició del govern de progrés, amb Més per Mallorca i el suport extern de Podem. Es preveu una caiguda del PP, l'ascens generalitzat de Ciutadans i la irrupció de Vox. Al País Valencià, amb el pacte del Botànic coent-se a la cuina, Compromís aspira a reeditar l'escó al Parlament Europeu de Jordi Sebastià. Aquesta vegada, concorre a les eleccions sota el nom de

Votants fent cua el 28-A. ACN

Pablo Casado i Dolors Montserrat, en un esmorzar de precampanya a Madrid. EFE

Compromís per Europa, al costat de Més per Mallorca, En Marea, Chunta Aragonesa, Nueva Canarias i Iniciativa del Pueblo Andaluz, entre altres formacions. El partit de Mónica Oltra també es juga la batllia de València (amb Joan Ribó a l'eix del bloc d'esquerres, integrat també pels socialistes i els comuns i cohesionat pel pacte de la Nau) i la d'Alzira, ara en mans de Diego Gómez. Les urnes es multiplicaran als col·legis electorals. A Catalunya i el País Valencià, hi coincidiran les de les eleccions europees, les municipals i les del Consell General de la Vall d'Aran. A les Illes, a banda d'elegir el nou parlament, es triaran també els representants dels Consells de Mallorca, Menorca i Eivissa.

El tauler d'escacs espanyol

L'ombra de les eleccions espanyoles va encara més enllà

No són poques les comunitats autònomes on Ciutadans pretén disputar el lideratge de la dreta

si es posa el focus sobre la reconfiguració del nou panorama estatal. Amb les negociacions per a la investidura de Sánchez desades al congelador després de la triple visita a la Moncloa de Pablo Casado, Albert Rivera i Pablo Iglesias, el 28-A esquitxa altres territoris que renovaran els respectius parlaments: l'Aragó, Astúries, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella-la Manxa, Extremadura, La Rioja, Madrid, Múrcia, Navarra i Canàries, a

més de les assemblees de Ceuta i Melilla. Sánchez ha quadrat els barons del PSOE: els ha empès a l'esprint final i cap fracàs no podrà ser atribuïble a la gestió del secretari general, mentre que pot capitalitzar l'èxit de victòries afegides. El PP que renega de Casado, en canvi, ha forçat un aparent gir de volant cap a una suposada moderació perduda als peus de José María Aznar. Creuen que potser així frenaran la caiguda, però ja són al límit de l'abisme.

No són poques les comunitats autònomes on Ciutadans pretén disputar el lideratge de la dreta. A més, l'auge de Vox pot permetre que es formin més governs a l'andalusa, atès que aquesta vegada el sistema electoral no penalitzarà la divisió de candidatures. El 26-M pot ser el segon assalt de Rivera al PP en la marató per a erigir-se en futur cap de l'oposició espanyola. Cal-

drà veure, a més, si alguns d'aquests pactes postelectorals entren en l'intercanvi de suports per a la futura investidura del dirigent del PSOE. Per si de cas, els primers moviments de Sánchez no prefiguren cap aliança que pugui influir en el 26-M, malgrat la proximitat evident del PSOE amb Pablo Iglesias. Pel que fa a les eleccions europees, el CIS pronostica que els socialistes (amb Josep Borrell al capdavant) guanyarien a l'estat espanyol amb 17-18 escons, seguit del PP (Dolors Montserrat) amb 11-12, de Ciutadans (Luis Garicano) amb 8-9, d'Unides Podem (Maria Eugènia Rodríguez) amb 8, i de Vox (Jorge Buxadé) amb 4-5.

Unes altres eleccions marcades per la repressió

Aquesta vegada, ho faran cartell contra cartell. Junqueras i Puigdemont es disputaran

El cap de la campanya de JxCat a les europees, Aleix Sarri, i la diputada parlamentària Aurora Madaula, amb els cartells electorals. ACN

ERC confia, a més, en el gran impacte que pot tenir la presència de Junqueras al congrés espanyol

L'hegemonia independentista i, per tant, el rumb estratègic. La gran incògnita és si hi haurà efecte dominó: si els resultats europeus i la redefinició del mapa municipal acabaran empenyent un avançament electoral a Catalunya, o no. La Junta Electoral espanyola tornarà a ser una de les protagonistes de la campanya. Ja ha marcat l'intent fallit d'excloure Carles Puigdemont, Toni Comín i Clara Ponsatí de la candidatura, i ara haurà de dirimir si permet a Oriol Junqueras i Quim Forn de participar per videoconferència en actes electorals i en conferències de premsa des de Soto del Real.

El Tribunal Constitucional espanyol també ha confirmat la decisió apadrinada pel Tribunal Suprem de per-

metre que els exiliats figurin a la llista europea de JxCat. Aquesta vegada, els poders de l'estat han donat la raó a JxCat, i esperen que passi igual amb la futura immunitat parlamentària del president a l'exili. Tot i el perjudici material que els ha comportat haver de respondre a la decisió de la JEC, el conflicte els ha permès de situar Puigdemont davant l'opinió pública com el principal enemic a abatre per l'estat espanyol, i sobre aquesta base podran erigir-lo ara en objecte del vot útil independentista més bel·ligerant.

Amb això, Puigdemont té mitja campanya feta, i la reblarà amb viatges a Alemanya, la Gran Bretanya i Eslovènia, amb l'objectiu d'internacionalitzar un con-

flicte que és a punt d'irrompre al Parlament Europeu. També participarà per videoconferència en un acte que es farà a la capital espanyola. Per què Madrid? La circumscripció única estatal fa preveure a l'equip de campanya de JxCat que Puigdemont pot obtenir vots al País Valencià i a les Illes, i a altres territoris de l'estat, com a opció contestatària. Malgrat el trencament de l'aliança amb el PNB, Puigdemont obtindria un escó amb Lliures per Europa, segons el CIS, i ERC n'obtingria tres amb Ara Repúbliques, en coalició amb EH Bildu i el BNG. Els de Junqueras també preveuen que la seva condició de pres polític ampliï els suports a la candidatura a altres territoris.

ERC confia, a més, en el gran impacte que pot tenir la presència de Junqueras al congrés espanyol, on haurà de prendre possessió de l'acta de diputat el dia 21. La constitució del congrés i del senat també pot impactar fortament en la campanya, amb la incògnita afegida de la resolució de la petició de les defenses perquè els presos polítics siguin alliberats per a exercir els seus drets polítics, i amb l'impasse per al judici que pot implicar la petició de suplicatori, tot i que, segons la fiscalia, no cal perquè han aconseguit l'aforament amb el procediment judicial en marxa. Per a ERC, serà igualment decisiva la batalla per la batllia de Barcelona, on, segons les enquestes, Ernest Maragall disputa el càrrec, frec a frec, a Ada Colau. Amb les possibles aliances posteriors encara per definir,

l'independentisme podria aconseguir, amb Maragall, la batllia de la capital catalana, després d'haver-hi guanyat les eleccions espanyoles.

El control municipal i al Consell General de l'Aran

ERC ja ha batut un 'rècord històric' amb el nombre de llistes presentades a les municipals. Podrà ser votada a 807 municipis, gairebé un centenar més que fa quatre anys, dos poblacions menys que JxCat, amb 809. La xifra dels de Puigdemont és menor que fa quatre anys. El 2015, quan CiU va guanyar les eleccions a tot Catalunya amb el 21,5% dels vots, havia registrat 850 llistes. El PSC en presenta 524, i confia mantenir els bastions a les principals ciutats metropolitaniques, com ara l'Hospitalet de Llobregat, Cornellà i Santa Coloma de Gramenet, a més

de Lleida i Tarragona. Ciutadans ha presentat 204 llistes, més del doble que en les anteriors municipals, i entoma el repte de mirar d'assolir alguna batllia. El PP, amb 283, és en caiguda lliure a Catalunya i amb Badalona com a nineta dels ulls populars. I els comuns en presenten 151. Són dades recollides per Europa Press.

Després de la davallada en les espanyoles, els comuns no aspiren únicament a mantenir Colau a la batllia de Barcelona, sinó que també tenen l'objectiu de continuar governant Castelldefels, el Prat de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Montcada i Reixac, Montornès del Vallès i Altafulla, entre més municipis. A Madrid, Manuela Carmena podria repetir com a batllessa amb l'aval del PSOE, segons el CIS. D'altra banda, la CUP, amb 208 llistes (43 més que

en els comicis anteriors) pretén de guanyar múscul als municipis que l'han bressolada i fer-se un forat en nous espais, com ara l'Ajuntament de Palma, quatre municipis de la Vall d'Aran i el Consell General d'Aran.

A les eleccions per a escollir el síndic de l'òrgan de govern autònom de la Vall d'Aran, precisament, s'hi presenta també l'ex-diputada de la CUP Mireia Boya, encapçalant la llista d'Aran Amassa. Competeix a les urnes amb els pesos pesants Carlos Barrera (Convergència Democràtica Aranesa), que aspira a la reelecció com a síndic, i Paco Boya (Unitat d'Aran), que va ser síndic entre el 2007 i el 2011. El Consell General d'Aran és format per tretze consellers que es trien en sis terçons.

Les municipals també posaran a prova l'experiència de Primàries Catalunya. La llista

per Barcelona, encapçalada per Jordi Graupera, és la que ha tingut més ressò. Però el procés de formació de candidatures que pretenien superar les cotilles dels partits tradicionals, sota l'emparedat temporal de l'ANC, ha desembocat en la presentació d'un centenar de candidatures, en total.

Els imponderables del 15 de maig

A Catalunya, hi ha dos elements més que poden impactar en els quinze dies que queden fins a la cita amb les urnes. Tots dos seran dimecres vinent. L'un, és la precipitada proposta de Pedro Sánchez perquè Miquel Iceta presideixi el senat espanyol, cosa que ha forçat finalment la convocatòria d'un ple específic perquè el primer secretari del PSC rellevi José Montilla com a senador nomenat pel parlament. Fins aleshores, Iceta hauria d'aconseguir un suport majoritari que encara no té. La campanya en condicionarà la designació i la designació condicionarà la campanya. També aquí, tot es contamina. El segon és que Quim Torra haurà de declarar al TSJC per la polèmica dels llaços grocs als edificis públics i, singularment, a la façana del Palau de la Generalitat. Torra s'enfronta a una investigació pel delictes de desobediència per no haver-los retirat a temps malgrat les ordres de la Junta Electoral. Finalment, com en qualsevol campanya, qualsevol imprevist o ensopegada (començant pels debats electorals) poden ser letals per als uns i positivament decisius per als altres. ■

El candidat a la batllia de Barcelona d'ERC, Ernest Maragall, la número dos, Elisenda Alamany, i els candidats a les europees Diana Riba i Jordi Solé, amb els cartells del 26-M. ACN

ROSER SUÑÉ

‘L’acord d’associació amb la UE es votarà en referèndum’

Entrevista amb Roser Suñé, la primera Síndica General de la història d’Andorra

PERE MARTÍ

Roser Suñé és la nova Síndica General del parlament andorrà a proposta de Demòcrates, el partit que va guanyar les eleccions. És la primera dona que arriba a aquest càrrec en tota la història d’Andorra. A 58 anys, la seva vida ha estat lligada al món de l’educació i de la política. Va ser ministra d’Educació i Joventut durant la legislatura 2011-2015 i ara era la directora del Centre de Formació d’Adults. També va treballar com a representant permanent adjunta a la Missió d’Andorra a l’ONU, i directora d’Afers Bilaterals i Unió Europea del govern.

— És la primera vegada a la història que una dona arriba a aquest càrrec.

— És un objectiu complert després de molts anys de demanar-nos com les dones podíem trencar el sostre de vidre a la societat andorrana. Encara hi ha molt poques dones a la política i en llocs de responsabilitats en la direcció d’empreses i el meu nomenament ajuda a visibilitzar que això és possible, tot i que insuficient. Ara que commemorem els 600 anys del Consell de la Terra, que és la gènesi de les nostres institucions, és un moment per a reflexionar sobre aquesta qüestió. En el meu cas no és fruit d’una quota, ha estat amb tota normalitat, per la meva tasca política. Però hem de continuar treballant per superar el fet que a moltes dones andorranes els costa d’arribar a llocs de responsabilitat.

— Per què és així?

— No és un problema exclusivament andorrà. Cal una transformació global de la societat. Cal canviar els rols dins la família, que els homes assumeixin més responsabilitats, que no hi hagi una fractura salarial en el món laboral i altres qüestions estructurals. Hem de trencar el sostre de vidre.

— Un dels drets que les dones no tenen reconegut a Andorra és el de l’avortament.

— La qüestió de l’avortament no es pot separar del model d’estat que tenim. És un debat profund i hem d’analitzar les

El reconeixement del dret de l'avortament és incompatible amb la continuïtat d'un copríncep episcopal

No entrarem en un afer intern, però tenim molt clar que el nostre veí és Catalunya

conseqüències que tindria sobre el sistema de copríncipat que tenim. A Demòcrates prioritzem l'estabilitat institucional i tots sabem que el reconeixement del dret de l'avortament és incompatible amb la continuïtat d'un copríncep episcopal.

—El Partit Socialdemòcrata considera que una llei d'avortament la podria signar només un copríncep, en aquest cas el francès, com s'ha fet en altres casos.

—És una opinió que no comparteixo. Una llei sobre l'avortament signada per un dels coprínceps tindria conseqüències sobre l'altre, i reitero que hem de prioritzar l'estabilitat institucional que tenim a Andorra, en un moment en què la geopolítica ens demostra la inestabilitat que hi ha a tot el món. Això és un valor que hem de preservar. Nosaltres no revisarem el model institucional andorrà perquè ens garanteix aquesta estabilitat.

—Més enllà de l'avortament, quines mesures concretes es poden impulsar per arribar a la igualtat entre homes i dones a Andorra?

—Tenim una proposta de llei d'igualtat efectiva entre homes i dones que ens dóna enormes possibilitats. S'hi va començar a treballar la passada legislatura i s'ha d'aprovar en aquesta. Si fem govern, serà la primera proposta que portarem al parlament. I treballarem perquè sigui aprovada amb un ampli consens.

—El resultat de les eleccions, que va guanyar Demòcrates, però sense majoria absoluta, no ajuda a aquesta estabilitat que reclameu.

—A Andorra tenim poca pràctica de governs de coalició. Després de vuit anys de governar amb majoria absoluta, que torni a guanyar Demòcrates està molt bé. Però el fet de tenir majoria simple ens obliga a fer pactes. El nostre candidat a cap de govern, Xavier Espot, ja ha dit que vol un govern de coalició estable. Si no és possible, haurem de governar amb suports puntuals.

—Un altre objectiu de la legislatura serà l'acord d'associació amb la Unió Europea.

—Aquest ha de ser el gran paraigua institucional d'Andorra. Fa temps que hi treballlem intensament. Hem de continuar negociant, amb la fluïdesa amb què ho hem fet fins ara, sobre circulació de persones, mercaderies, béns i serveis. Però hem de tenir en compte que Andorra som 70.000 habitants i el país té una capacitat limitada per a absorbir persones. Això inquieta molts andorrans i, per tant, cal millorar la informació sobre les negociacions, donar-li més transparència a tot el procés.

—I això com es fa?

—Esvaint els dubtes que puguin sorgir, compartint la informació i fent arribar a la gent els acords que es van signant. Comparteixo la inquietud de la gent perquè no és un moment fàcil. No sóc optimista respecte del futur de la Unió Europea i del món en general. Brussel·les és molt gran per a Andorra, però hem de continuar negociant l'associació.

—Teniu por de perdre sobirania?

—Hi ha una por d'allò que es desconeix, de modificar la zona de confort en què es troba el país. Però hem d'anar avançant cap al futur. La constitució de 1993 va canviar aquest país, som membres de les Nacions Unides i del Consell d'Europa.

—Hi ha discrepàncies sobre les quotes d'immigrants que pot assumir Andorra?

—La Unió Europea està acostumada a tractar amb països petits, com Liechtenstein. No pretenen absorbir-nos i han de respectar la singularitat andorrana. Som un país petit i, per tant, les quotes d'immigrants s'han d'adaptar a la població que tenim. Estic segur que arribarem a un acord, que a més sotmetrem a votació en un referèndum. Ha de ser un procés en què la ciutadania se senti còmoda.

—Andorra no s'ha mullat en el conflicte entre Catalunya i Espanya. No ha sortit en tota la campanya electoral.

—Nosaltres volem tenir la millor relació possible amb Catalunya però també tenim molt bona relació amb Espanya. No entrarem en un afer intern, però tenim molt clar que el nostre veí és Catalunya.

Què pot passar amb els presos polítics que són diputats i senadors?

Judici 1-O Junqueras, Sànchez, Turull, Rull i Romeva probablement podran recollir l'acta el 21 de maig, però el Suprem ha de decidir si paralitza el judici mentre es resol el suplicatori

ROGER GRAELLS FONT

El 21 de maig és previst que es constitueixin les corts espanyoles sorgides de les eleccions del 28-A. Ara mateix encara no se sap com recolliran les actes, presencialment, els presos polítics que són parlamentaris electes: Oriol Junqueras, Jordi Sànchez, Jordi Turull, Josep Rull i Raül Romeva. El Tribunal Suprem espanyol encara no els ha autoritzat, però no ha fixat sessió aquell dimarts i a més el congrés espanyol i la policia han començat els preparatius per a la presència dels presoners a totes dues cambres.

Tot fa pensar que els cinc electes podran recollir les actes i, de retruc, deixaran de ser diputats al Parlament de Catalunya. Però, una vegada autoritzats a recollir-la, com procedirà el Suprem? Com pot afectar el desenvolupament del judici? Podran assistir als plens i, especialment al d'investidura del president espanyol? O els poden suspendre com va fer Llarena el juliol passat?

La qüestió de la immunitat parlamentària

Una de les prerrogatives dels diputats del congrés espanyol

Marchena deixarà en llibertat els presos polítics que són càrrecs electes espanyols? ACN

L'article 71.2 de la constitució espanyola estableix que els diputats i senadors 'només podran ser detinguts en cas de flagrant delict'

és la immunitat. L'article 71.2 de la constitució espanyola estableix que els diputats i senadors 'només podran ser detinguts en cas de flagrant delict'. No podran ser inculcats ni processats sense la prèvia autorització de la cambra respectiva'. En aquest precepte, també recollit als reglaments del congrés i del senat, es basen els advocats Andreu Van den Eynde i Jordi Pina per a sol·licitar la llibertat dels presos perquè puguin

recollir les actes i exercir els seus drets polítics en plenitud.

És per això que han demanat un suplicatori a ambdues cambres. Sense el vist-i-plau del congrés i del senat, amb la llei a la mà, el judici s'ha d'aturar perquè la llei d'enjudiciament criminal estableix que s'ha de paralitzar qualsevol causa durant dies o setmanes mentre les cambres, en sengles comissions de l'estatut dels diputats, no

A part el permís per a acudir a la sessió de constitució de les corts, els presos electes en podrien sol·licitar més

resolguin –favorablement– els suplicatoris.

Es pot paralitzar temporalment el judici?

Sí. Si el tribunal segueix els procediments establerts, el judici pot restar suspès mentre el congrés i el senat no resolen el suplicatori. De fet, Marchena només ha programat sessions fins el 20 de maig, quan és previst que acabi la prova testifical; en canvi, fins ara el tribunal fixava un calendari mensual.

Tanmateix, el tribunal ha deixat temps a la fiscalia perquè presenti al·legacions als escrits de Van den Eynde i Pina abans de resoldre la situació dels cinc presoners electes. La decisió pot condicionar tot allò que pot passar les setmanes vinents, tant el ritme del judici com la llibertat provisional i l'assistència dels presos polítics electes als plens.

Els poden suspendre com va fer Llarena?

Sí. El jutge instructor de la causa contra el procés va suspendre els cinc diputats i el president Puigdemont emparant-se en l'article 384 bis de la llei d'enjudiciament criminal. Llarena va permetre que deleguessin les funcions en un altre diputat, una possibilitat que solament van aprofitar Junqueras i Romeva, amb l'argument que el magistrat no podia alterar així la mayo-

ria resultant de les eleccions del 21-D.

Els cinc electes continuen processats per rebel·lió, i, tot i la irregularitat de la suspensió de Llarena, el Suprem podria demanar al congrés i al senat que votessin les suspensions de càrrecs públics dels cinc presos polítics.

La importància política de les suspensions

Una votació a les comissions que suspengui els cinc presos electes pot originar una esquerda profunda en les possibles negociacions entre el PSOE i l'independentisme, probablement després del 26-M, amb vista a la investidura de Pedro Sánchez com a president espanyol. Sánchez té **més fórmules possibles** per a ser reelegit, però si els socialistes voten a favor de les suspensions que pot demanar el Suprem, seria molt difícil que ERC i JxCat votessin a favor seu o s'abstinguessin.

Al'altra cara de la moneda, el PP, Cs, Vox i l'aparell mediàtic de la dreta pressionaran Sánchez perquè el PSOE actuï amb fermesa per suspendre els càrrecs públics dels presos polítics, si arribés el cas que el Suprem ho demanés. Una estratègia, la de la dreta, amb l'argument de respectar la decisió del tribunal per a disminuir les possibilitats d'una investidura reeixida, tot i que els partits independentistes

tindrien l'última paraula sobre com actuen si s'arriba a aquest extrem.

Presenta a la investidura de Sánchez?

Cal tenir en compte que el reglament de les corts espanyoles, a diferència del del Parlament de Catalunya, no permet el vot delegat. En conseqüència, la presència dels presos polítics als plens, començant per la sessió d'investidura de Pedro Sánchez, dependria de la voluntat del tribunal i de si abans ja han estat suspesos. **L'article 82.2** sí que permet el vot telemàtic, però subjecte als casos d'embaràs, maternitat, paternitat o malaltia greu.

També hi ha la possibilitat que el Suprem habiliti un mecanisme no previst al reglament del congrés espanyol, tal com va fer Llarena amb la delegació de les funcions dels diputats suspesos en un altre membre del seu grup parlamentari.

A part el permís per a acudir a la sessió de constitució de les corts, els presos electes en podrien sol·licitar més. Abans de la investidura, els dirigents dels grups parlamentaris es reuneixen amb Felipe VI. JxCat no tindrà grup propi al congrés, però ERC sí, i per tant Junqueras podria demanar de reunir-se amb el rei espanyol. Ara, és improbable que li ho autoritzessin. ■

A l'entrada de l'escola, un cartell dona la benvinguda en diversos idiomes. O.A.E.

La lluita de l'escola de les mil llengües

Educació L'allau migratòria i la diversitat cultural han revolucionat el primer col·legi que va aplicar la immersió lingüística a Catalunya, l'escola Rosselló Pòrcel de Santa Coloma de Gramenet

ODEI A.-ETXEARTE

Arab, bengalí, georgià, hindi, italià, francès, portuguès, romanès, ucraïnès, rus, tagal, urdú, xinès, anglès i castellà. Els alumnes de l'escola pública Rosselló-Pòrcel de Santa Coloma de Gramenet, la primera que va instaurar el català com a llengua vehicular, parlen aquestes llengües, i altres, a casa. Perquè n'hi ha algunes (com l'asantg-twi, de Ghana) que no figuren a les estadístiques, tapades per

l'ombra homogeneïtzadora dels idiomes colonials, però existeixen. El català? Molt poques famílies el fan servir. Han passat més de tres dècades des que un fort moviment de mestres i pares, la majoria castellanoparlants, va aconseguir que aquesta fos la primera escola de la immersió, en un barri construït amb l'esforç i l'orgull de la immigració dels seixanta. Als anys vuitanta, es van arromangar per reivindicar la igualtat d'oportunitats per als seus fills i ho van aconseguir. L'ànima d'aquell moviment perviu: els del

El català continua essent la llengua de l'aula, i el castellà, la del pati i el carrer

Fondo són carrers d'al·luvió i d'acollida, com l'escola, però l'exigència dels drets és més difícil, hi ha pobresa i més complexitat. Això sí; el català continua essent la llengua de l'aula, i el castellà, la del pati i el carrer.

'Que sàpigues que sóc racista', li va deixar anar un bon dia una mare a la directora de l'escola, Amparo Puntos. 'Que sàpigues que nosaltres no', li va respondre ella amb contundència, des del despatx. Puntos va arribar al Rosselló l'any 1988 i en fa vint-i-set que n'és la directora. Amb

Alumnes de P-3 de l'escola Rosselló Pòrcel, de Santa Coloma de Gramenet. CLAUDIA ARÉVALO

l'equip de mestres, ha mirat de mantenir i renovar el projecte pedagògic amb què l'escola, oberta als pares, participativa i implicada amb l'entorn, va agafar prestigi durant aquells anys. També ha vist com sorgien brots de racisme en algunes famílies, perquè no tothom va entendre que, de la nit al dia, es transformessin les llengües, els costums, els colors de la pell i la flaire de les menges que s'escampaven pel celobert. L'ús del català a l'escola deu ser una de les coses que menys ha canviat. Ara hi ha nens amb condicions materials molt complicades, i unes urgències prioritàries a què l'equip de mestres ha de respondre. Què passa quan una mare ve a explicar que demà els faran fora del pis?

L'aula i el carrer

Els alumnes de P-3 estan asseguts en una rotllana.

L'escola és d'una línia, amb 228 alumnes, i la matrícula és ben viva

Són vint-i-quatre alumnes i només hi ha una nena amb pares autòctons. La mestra, Isabel López, reparteix braçalets de colors. Aquesta tarda, toca fer ambients. Es posaran el braçallet de cada ambient i es barrejaran amb els alumnes de P-4 i de P-5 per fer activitats de joc simbòlic. Poden anar a jugar al carrer (al passadís hi tenen un restaurant de fireta, una botiga-supermercat i una casa), faran d'artistes, cons-

truïran camins i cases per a petits robots, participaran en una dinàmica de ciències o als jocs de matemàtiques del 'clic'. Cada ambient té un color assignat. La canalla ha de buscar la seva fotografia al quadre que distribueix les activitats, dir quina va escollir i agafar-ne el braçallet corresponent. Ho fan un darrere un altre, i aprenen i repassen els colors. 'Aquest quin color és?' 'Groc!' 'Qui té el groc?' 'Isa, ell no sap com és!', li recorda un nen a la mestra. Hi ha un company nou, xinès, que tot just acaba d'arribar al Rosselló.

L'entrada i la sortida d'alumnes és constant. Durant aquest curs, han tingut vint-i-tres baixes i vint-i-tres altes fora del termini de preinscripció ordinària. L'escola és d'una línia, amb 228 alumnes, i la matrícula és ben viva. Per això l'aula d'acollida és tan important.

És l'espai on els nens novins-guts aprenen les nocions més bàsiques de la llengua. Puntos en lloa la qualitat del material i López destaca que, per a les criatures, aquest mestre és un referent, també des de la part emocional: 'Els acull i és molt important, això.' Els alumnes de P-3 ja tenen els braçalets, s'asseuen a la catifa de l'aula i un altre nen fa notar que falta un company. 'Ha marxat a Bangladeix i no tornarà fins a P-4', li explica la mestra.

Segons un estudi del 2017 de la Plataforma per la Llengua, Santa Coloma és el municipi de Catalunya on menys gent sap parlar català (un 50,7%), seguida de l'Hospitalet de Llobregat (54,7%), Cornellà de Llobregat (57,2%) i Lloret de Mar (57,3%). Segons l'Idescat, al Fondo hi havia un 42,02% de població estrangera l'any passat. Aquest és el percentatge de veïns que no tenen la na-

La façana del Rosselló-Pòrcel, amb una pancarta en defensa de l'ensenyament públic de qualitat. O.A.E.

Molts d'aquests nens només podran aprendre català a classe, i el necessitaran quan siguin grans per treballar

cionalitat espanyola, el més elevat de tots els districtes de la ciutat. A Santa Coloma, el castellà regna als carrers com l'idioma d'ús social majoritari. Però els fills de famílies migrants no llatinoamericanes, quan són petits, no el saben. El primer dia d'escola, la classe de P-3 és un oceà de llengües nadiues d'arreu del món i, a poc a poc, el català s'obre pas com a llengua comuna, abans que l'hegemonia del castellà s'imposi com a primer instrument de relació social.

'Al principi és adaptació. Tu els parles sempre en català. Tot funciona amb rutines, i cada rutina té una cançó. Si anem a seure, cantem una cançó per a seure. Si ens rentem les mans, cantem la cançó de rentar-nos les

mans. El nen s'acostuma a la cançó, que va associada a la rutina i a un vocabulari. A poc a poc, hi afegim més paraules', explica López. A mesura que es fan grans, el castellà guanya terreny fora de l'aula, s'imposa a l'hora del pati i fa que molts nens ni tan sols responguin en català a la mestra. 'En àrab o xinès no els entendràs, però saben que en castellà els entens i que els companys també, i a més és la llengua de la comunitat llatinoamericana', relata Vanesa Cirac, la cap d'estudis del Rosselló. Molts d'aquests nens només podran aprendre català a classe, i el necessitaran quan siguin grans per treballar.

Els pares dels anys vuitanta tenien molt clar que, per aquesta raó, l'havien d'apren-

dre. Els d'ara, també. 'Som a Catalunya, hem de parlar català. Qui ho vol entendre, ho entén. Si no tens interès, és igual que siguis basc, gallec o xinès', diu Sergio Gil, president de l'AMPA. Fanny Mayta, d'origen bolivià, tampoc no està d'acord amb els partits que qüestionen la immersió. 'El català ha de continuar, no es pot perdre. S'ha de mantenir en el futur. La majoria de la gent del nostre país no l'utilitza, però si tu viuràs a Catalunya, em sembla que és el més viable, sobretot si vols una bona feina', diu.

Mayta explica que el seu idioma natal és l'aimara, però els seus pares no l'hi van ensenyar perquè vivien a la ciutat i parlar-lo es considerava un signe de baixesa: 'Eres l'indi, el pitjor, i era discriminatori.' El català li agrada, l'ha volgut aprendre, i un dels seus fills es diu Jaume Arnau. 'No us podeu imaginar què és, quan tu no parles l'idioma, que vingui el teu fill i et digui: mamà, no ho pronunciïs així. És una bona cosa', relata Nabila Alahyane, nascuda al Marroc. Virginia Santos és la mare d'un dels dos únics infants de famílies autòctones que hi ha a P-4. Té la mateixa opinió que la resta de pares, però troba a faltar més anglès, i tots quatre estan d'acord que, posats a demanar, estaria molt bé que els nens aprenguessin xinès.

El menjador, saturat

A partir de les dotze del migdia, el menjador de l'escola funciona a tota màquina. Desenes i desenes d'infants agafen la safata, la carreguen de menjar i s'asseuen a taula, entre jocs, rialles i crits. El

Rosselló comparteix edifici amb una altra escola de primària, el Salvat-Papasseit, de dues línies, i el menjador és comú. S'hi queden a dinar uns quatre-cents alumnes i han de fer tres tornos, perquè no hi caben. La resta, mentrestant, juga al pati. Als anys vuitanta, només s'hi quedaven a dinar uns 160 nens, entre les dues escoles. Potser la xifra de beques menjador és un dels millors indicadors per a constatar que ara hi ha moltes més famílies amb ingressos precaris i en situació de vulnerabilitat. Al Rosselló, més de la meitat dels alumnes tenen beca. És a dir, 132 d'un total de 228. Fa més de trenta anys, els becats eren una dotzena, i encara hi havia més alumnes en total, comptant les classes de setè i vuitè. Perquè tinguin més tranquil·litat, les criatu-

res de P-3 dinen a banda, en un passadís. Abans de tornar a classe, fan la migdiada al gimnàs, on els espera una estesa de llits i de mantes.

La diversitat cultural no és cap problema per a garantir un bon nivell educatiu, però les complicacions derivades de les dificultats econòmiques de les famílies sí que impacten en la salut emocional dels nens. 'No és igual una escola de Santa Coloma-Fondo, que una escola de Sant Llorenç d'Hortons', constata la cap d'estudis, que reclama més recursos per a centres com aquest. Cirac explica que la majoria de famílies arriben al barri amb dificultats econòmiques. N'hi ha que han patit estafes, o que viuen rellogats en habitacions. Molts no saben la llengua, desconeixen a quins serveis públics te-

nen dret d'acudir. 'Busquen feina i viuen en unes condicions molt complicades. No vénen buscant el sol i la paella. Nosaltres sempre ho diem: necessitem més mestres. Al despatx de l'Amparo es fa feina de serveis socials. Hem hagut de buscar roba, de tot... Un dia vaig buscar una habitació per a una família', detalla, i retreu a la Generalitat que inverteixi en l'escola concertada quan hi ha tantes urgències a la pública.

Els alumnes necessiten aquest acompanyament de servei, convé Puntos, i els pares troben un suport en els mestres. La directora concep l'escola com un espai on es pot consolidar, a la llarga, una societat diversa i cohesionada. Però López, Puntos i Cirac insisteixen que falten mestres i serveis d'atenció psicològica

més constants. 'Estem farts de demanar més gent dels Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) que faci derivacions. El Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil pot atendre un nen amb un trastorn greu, com a cosa exclusiva, una vegada cada quinze dies. Això no és una teràpia', denuncia Puntos. 'Un nen ha d'estar bé emocionalment per a poder aprendre i créixer', hi afegeix López. Cirac constata que el psicopedagog de l'escola ve un matí a la setmana, mentre que en altres llocs hi un professional dels EAP integrat en la plantilla del col·legi. 'Aquí el tenim quatre hores a la setmana per a tota l'escola, imagina't!', exclama.

Una societat educadora

'No es tracta que vinguin a solucionar problemes, sinó a

A l'escala de l'entrada, cartells en diverses llengües diuen bon dia. O.A.E.

Uns alumnes de P-3 de la primera escola a aplicar la immersió lingüística. CLAUDIA ARÉVALO

ajudar a solucionar-los', precisa Puntos. La directora del Rosselló subratlla que l'escola educa, però també ho fa la societat. 'I una societat educadora no permetria coses que passen en aquest moment', diu. Una altra de les preocupacions de l'equip de mestres és què fan els nens quan surten de l'escola, a dos quarts de cinc, si els pares o els avis no se'n poden fer càrrec. Hi ha diverses entitats ciutadanes, com Germina o Anem i Tornem, que acullen les criatures i les ajuden amb els deures. L'ajuntament també ha impulsat iniciatives, però malgrat tot hi ha demanda desatesa, segons Puntos. 'Si el dia de demà volen tenir una societat equilibrada, que avanci, moderna i inclusiva, com diuen tan sovint, han de pensar en l'escola i en tot allò que l'envolta', reivindica.

Les complicacions associades a la pobresa extrema

El respecte i la tolerància han fet que el Rosselló tingui bona fama entre les famílies migrades, i a poc a poc comencen a implicar-se en la vida del centre

no han de portar a criminalitzar els veïns amb manca de recursos, diuen algunes mares, encara que hi hagi famílies desestructurades. Fanny Mayta ho veu així: 'La pobresa és un estat, no és una permanència. És la moral amb què s'educa els fills. El fet que siguis pobre no vol dir que siguis mal educat. Que no vesteixis de marca no vol dir que robis.' Nabila Alahyane hi convé: 'Potser tens un nen a qui no pots comprar joguines, o la Play Station, però hi ha altres maneres. El pots portar al parc, fer que vinguin nens a casa i que juguin junts. Afecta quan el pare o la mare no són ben educats, però no és pas una qüestió de diners.'

I les diferències culturals? La direcció de l'escola manté un projecte de respecte absolut a totes les famílies i cultures mentre no afectin, evidentment, la salut de les criatures, com passa

amb la pràctica de l'ablació. Això vol dir que, si els pares consideren que el seu fill no pot menjar una determinada carn, s'ofereixen alternatives. Potser és que de vegades oblidem massa de pressa el nostre passat. 'La meva mare feia la quaresma, i era feliç com un anís i jo també, perquè cuinava un bacallà increïble', recorda Puntos, bromejant. 'Les següents generacions ja veuran què fan, com he fet jo.'

Al començament, també hi ha pares que tenen reserves amb el fet que els nens, i sobretot algunes nenes, vagin de colònies. Però amb el temps, els prejudicis s'esquerden. El respecte i la tolerància han fet que el Rosselló tingui bona fama entre les famílies migrades, i a poc a poc comencen a implicar-se en la vida del centre. Aquesta és la batalla actual de l'AMPA, esperonada per la direcció: aglutinar famílies

Al començament, també hi ha pares que tenen reserves amb el fet que els nens, i sobretot algunes nenes, vagin de colònies

De vegades, els nens es converteixen en intèrprets entre la mestra i els pares, o s'hi comuniquen per signes

tan diverses com ho són els alumnes, marcant distàncies amb les actituds racistes que hi havia hagut temps enrere, i que s'organitzin activitats conjuntes per a potenciar la implicació amb l'escola.

Als vuitanta, els pares del Rosselló muntaven colònies, excursions, dinars i sopars, una comparsa de carnaval i feien tallers amb els alumnes. Els d'ara no hi participen tant, però es mantenen algunes excursions i els tallers. N'hi ha de moltes menes: des de ceràmica fins a la construcció d'atrappasomnis. Virginia Santos ha intentat que les famílies novingudes s'impliquin, i també ha patit moltes negatives. Tem que aquest projecte tan bonic s'acabi perdent. 'Hem perseguit alguns pares. De vegades, buscant algú que parlés el seu idioma. "Tu que saps urdú, digues-ho a aquella. Tu que saps xinès, a aquella altra." Però és difícil.' No és només la diversitat d'origens que explica la davallada de la participació de les famílies. Les de cursos superiors, on hi ha més alumnes amb pares nascuts aquí, no hi col·laboren. 'Estan cremats', respon Santos.

Mayta i Alahyane creuen que s'hi barreja el desconeixement i un tancament volgut per a preservar la identitat cultural heretada. 'Molta gent es queda amb els costums i les festes bolivianes. Home, gaudeix també de les festes catalanes, que és el que rebem! He insistit que hi participin i diuen que sí, però després no. Hi ha persones que s'ofenen amb la manera de comunicar-se d'aquí, per exemple. La manera de parlar a Llatinoamèrica és molt afectuosa, i aquí es parla de

manera molt seca, molt freda. Dieu 'aquesta'. I jo mai diria a la meva mare 'aquesta'. És despectiu. Nosaltres som de *por favorcito*', diu Mayta.

Alahyane explica que moltes famílies no s'obren per protegir la cultura d'origen. Ella intenta que els seus fills entenguin que conviuen amb cultures diferents i que les han de respectar. Per això participen en festes catalanes, per exemple, sense tastar alguns menjars. Però no tothom ho veu igual. 'Quan parlo amb algunes amigues, em diuen que temen que, si els fills participen en aquests costums, els acceptaran i els agradaran més que els seus. I aleshores diuen que és millor que no els provin. Jo penso que ho faran quan tinguin quinze o setze anys, i prefereixo que ho facin ara que no quan siguin grans i no pugui aconsellar-los', reflexiona.

Poc català entre els pares

Mayta va participar per primera vegada a l'escola durant la setmana de la convivència. Va ensenyar als nens un joc bolivià de la seva infància i, als més petits, els va explicar un conte en català, ara que ha començat a estudiar-lo. Alahyane va arribar el 2014. 'Abans no sabia res d'espanyol ni de català, encara que vivia aquí. Tot era àrab. Després, vaig dir que no podia ser. Tot el que rebia a casa era en català. Les entrevistes amb professors eren en català. Vaig pensar: has de fer alguna cosa. A YouTube hi ha cursos, i també hi ha una escola on fan classes gratuïtes. S'ha d'intentar. Ja l'entenc, però em costa parlar-lo. Encara que s'assembla molt al francès, em costa.'

Les mestres expliquen, tanmateix, que els pares que aprenen català són una minoria. Alguns ho fan perquè volen ajudar els fills amb els deures, quan viuen situacions econòmiques millors i més estabilitzades. Si no, la seva prioritat és treballar i sobreviure. Així que, de vegades, els nens es converteixen en intèrprets entre la mestra i els pares, o s'hi comuniquen per signes. Si la situació és greu i requereix una conversa complexa, busquen un traductor.

Sediments de lluites compartides

El Rosselló ja és una escola reconeguda per la manera com treballa el respecte i la convivència, i ara miren que brilli per la qualitat del sistema pedagògic. 'Ho anem aconseguint', afirma la directora. Aquest edifici acumula sediments de lluites compartides. A començament dels anys setanta, hi havia una fàbrica tèxtil anomenada Casadesport que va ser l'avantguarda de la lluita obrera a Santa Coloma, amb un nucli molt potent de treballadores mobilitzades. Després, la fàbrica va tancar i, el 1983, l'arquitecte colomenc Xavier Valls va dirigir la transformació de l'edifici en dues escoles. Valls havia estat el pare del Pla Popular, un projecte urbanístic alternatiu fet per les associacions de veïns que va ser clau per a la transformació del vell suburbi en una ciutat digna. Un any abans, el 1982, un grup de pares i professors va començar a batallar per una escola pública i de qualitat en català, i la primera escola de la immersió es va emplaçar aquí. Passen els anys, la lluita continua. ■

Messi, més decisiu que mai per a un Barça més dependent d'ell

Esport El jugador argentí cada vegada fa més gols i dona més oportunitats a l'equip · Us en mostrem les dades

Messi és, com més va, més imprescindible per al Barça. ALBERT SALAMÉ

REDACCIÓ

El partit de Lionel Messi de la setmana passada va ser determinant per a la victòria del FC Barcelona contra el Liverpool FC a la Champions League. Això no deixa de ser habitual, aquesta temporada, i avui es podria tornar a evidenciar en el partit de tornada de la semifinal.

La dependència que té el Barça de Messi, la *messidependència*, ha estat un de-

bat recurrent en el futbol i el barcelonisme, i com més va més certa sembla. Així es dedueix de l'estudi del portal **FiveThirtyEight** que analitza la influència de Messi en el joc del Barça. La conclusió és clara: Messi és més decisiu que mai.

Les estadístiques mostren que és ara quan l'argentí dona més joc dins l'equip, fa més gols i crea més oportunitats per als seus companys. La taula mostra que la producció del Barça atri-

buïda a Lionel Messi és ara, quan té 31 anys, més elevada que mai.

El principal factor que explica això, segons l'estudi, és que en temporades anteriors, jugadors com Xavi i Iniesta eren els coresponsables de la progressió de la pilota i s'encarregaven de generar gran part de les oportunitats i del joc blaugrana. A la vegada, Suarez i Neymar compartien la càrrega de gol mentre Messi es posicionava a la dreta del terreny de joc.

Ara sembla que la situació ha canviat. Luis Suarez, a 32 anys, ja no és el 9 dinàmic que era abans, segons l'estudi. Neymar, Iniesta i Xavi ja no hi són, i Busquets i Rakitic, a 30 anys i 31, ja no poden cobrir el migcamp com feien abans. Això impedeix una pressió alta i constant de tot l'equip, cosa que ha obligat els migcampistes a fer un pas enrere i a tenir un paper més estable i defensiu.

Malgrat endarrerir la línia de migcamp, paral·lelament,

Lionel Messi, en dades

Temporada	Gol esperat + assistència	Gol + assistència	Passades progressives + cursa
2010-2011	33,7%	36,1%	20,3%
2011-2012	30,0	36,1	21,5
2012-2013	32,0	37,4	19,5
2013-2014	27,1	31,8	19,5
2014-2015	28,0	31,4	26,2
2015-2016	26,5	28,1	26,6
2016-2017	29,4	31,4	23,9
2017-2018	30,7	32,4	28,1
2018-2019	34,7	41,3	33,6

Lliga de campions

Dades de Messi als partits de la Lliga de Campions.
Font: OPTA Sports.

Temporada	Taxa de pressió	Gols esperats concedits
2010-2011	56%	25,0%
2011-2012	55,4	25,8
2012-2013	49,6	32,6
2013-2014	52,4	30,5
2014-2015	55,5	27,3
2015-2016	53,1	33,6
2016-2017	51,8	30,7
2017-2018	47,8	38,5
2018-2019	47,2	42,0

Lliga

Pressió i gols esperats concedits. Dades dels partits de Lliga.
Font: Opta Sports.

Les estadístiques mostren que és ara quan l'argentí dona més joc dins l'equip, fa més gols i crea més oportunitats per als seus companys

han empitjorat els números en defensa, més dèbil, cosa que ha portat a un enfocament més conservador de l'equip en conjunt. La debilitat defensiva era un bon escenari per al Liverpool, amb jugadors com Mohamed Salah i Sadio Mene.

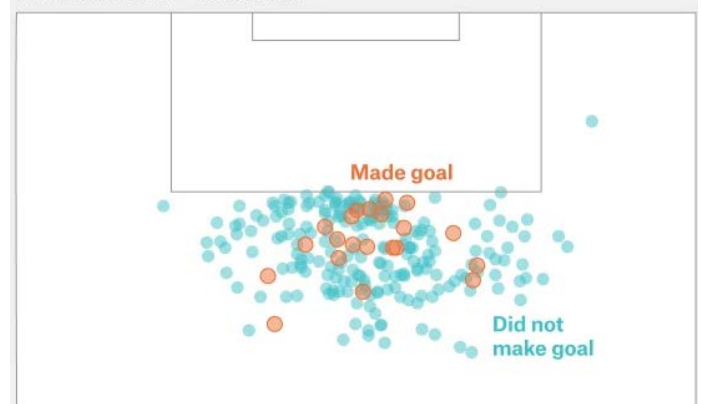
Però el joc de transició dels anglesos no va tenir en compte un factor: Leo Messi. Cada vegada rep més al centre i a la meitat inferior del camp, una oportunitat per a rebre i crear espais, amb els jugadors del Liverpool avançats. L'altra opció, tancar-se a baix i cercar el contraatac, té també el problema que Messi cada vegada xuta més des de la

distància i l'encerta de falta, com es va comprovar.

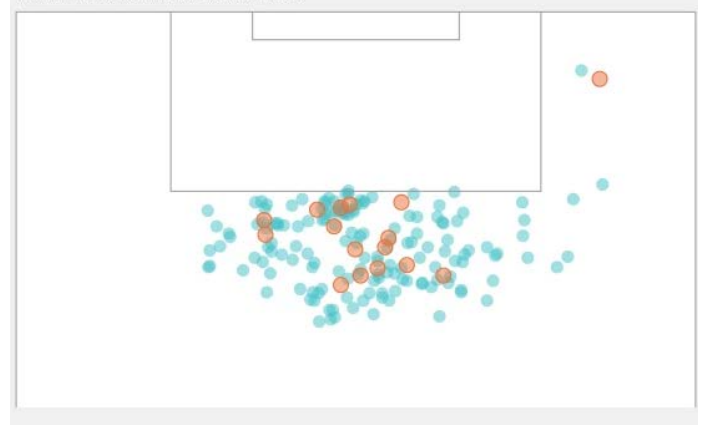
Aquestes dues darreres temporades, ha fet 121 xuts des de fora l'àrea i 108 tirs lliures directes; entre la temporada 2015-16 i la 2016-17, havia provat només 83 xuts des de fora i 87 tirs lliures directes. El 10 del Barça, com més va, més rep al centre i xuta des de fora de l'àrea.

El partit d'avui és una semifinal de Champions i es pot decantar per a qualsevol de les dues parts. Però, més enllà de l'avantatge amb què parteixen els blau-grana de l'anada, l'estat de Messi serà determinant. **■**

2017-18 and 2018-19 seasons

2015-16 and 2016-17 seasons

Xuts des de fora de l'àrea

Nombre de xuts de Messi des de fora l'àrea tant a la Lliga com a la Lliga de Campions. En carabassa, els xuts que han acabat en gol. Gràfic de FiveThirtyEight.

La justícia europea pot blocar el judici del Suprem abans no arribe la sentència

Unió Europea Les defenses podrien reclamar la presentació d'una qüestió prejudicial al Tribunal de Luxemburg i limitar el marge de decisió del Suprem

VICENT PARTAL

Passades les eleccions espanyoles i encara a l'espera de les europees i municipals, el judici contra els presos polítics catalans ha tornat a prendre rellevància en una setmana, a més, plena de testimonis clau.

En la mesura que s'acosta el final d'aquesta fase i, per tant, el judici entra en la recta final, tanmateix hi ha un debat que cal posar en relleu: la importància de motivar la intervenció de la justícia europea abans de la sentència per frenar les irregularitats constants del judici de Madrid.

Això es pot aconseguir si les defenses demanen una consulta prejudicial davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea a Luxemburg. Aquesta demanda hauria de ser atesa pel Suprem, que no podria dictar sentència en espera de la resposta i que veuria molt limitat el marge de decisió depenent de quina fos la resolució del TJUE.

Per entendre aquesta situació tan complexa cal respondre algunes preguntes.

1. Què és el Tribunal de Justícia de la Unió Europea?

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és la institució que encarna el poder judicial dins la UE. Té autoritat sobre tots els altres tribunals dels estats integrants i té per missió interpretar a tot arreu el dret de la Unió Europea i aplicar-lo.

El dret de la Unió Europea o dret comunitari és el conjunt de normes i principis jurídics que determinen el fun-

cionament de la UE. Aquest dret és superior als de cada estat i els tribunals dels països membres estan obligats a aplicar-lo.

Així i tot, no s'ha de confondre amb el Tribunal Europeu de Drets Humans –el Tribunal d'Estrasburg en termes populars–, vinculat al Consell d'Europa i no a la Unió Europea.

2. Per què cal acudir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea?

El judici del Tribunal Suprem d'Espanya és una farsa. De la instrucció a l'elecció del tribunal mateixa s'han violat totes les garanties jurídiques. Decisions com la de no permetre el contrast de les declaracions de testimonis amb els vídeos que demostrin que els del l'acusació menteixen l'han convertit en una paròdia de com hauria de ser. Però com s'ha vist, la denúncia davant el mateix tribunal no és efectiva. Per això cal adreçar-se a un de superior a cercar les condicions d'un judici just i respectuós envers les normes.

D'ençà que va començar la persecució jurídica de l'independentisme, hi ha hagut dues vies de resposta que han donat resultats molt diferents. A l'estat espanyol els òrgans judicials s'han comportat sempre de manera arbitrària i han mantingut en presó provisional els dirigents catalans, malgrat que el referèndum no siga penalitzat i malgrat l'absència demostrada de violència en els fets de l'octubre del 2017.

En canvi, a les altres jurisdiccions europees que han tractat el cas, els dirigents catalans han guanyat sempre.

Les dues torres de la seu del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. WIKIMEDIA COMMONS

Saló de plens del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. CEDIDA

És especialment important la resolució del Tribunal Suprem d'Slevig-Holstein, a conseqüència de la qual el president Puigdemont va eixir en llibertat. Aquesta resolució no es va limitar a estudiar l'euroordre enviada pel jutge Llarena per veure si era procedent de lliurar Puigdemont a Espanya o no. Ni tampoc es va limitar a veure si els delictes de rebel·lió i sedició reclamats per Espanya tenien equivalents a l'ordenament jurídic alemany. El punt més important d'aquesta sentència és que va anar més enllà: Va analitzar els fets concrets de l'octubre de 2017 i va resoldre que no eren constitutius ni de rebel·lió ni de sedició.

Això és clau i determinant perquè els mateixos fets no poden ser jutjats en dos tribunals diferents amb un resultat tan allunyat sense afectar el funcionament sencer del sis-

A l'espai lliure europeu l'independentisme ha guanyat sempre, mentre que a l'espai jurídic espanyol s'ha vist permanentment indefens

tema judicial europeu. Tant és així que aquesta és la causa per la qual Espanya ja no pot jutjar el president Puigdemont per rebel·lió o sedició mentre manté contradictòriament aquesta acusació contra els altres dirigents polítics, que haurien d'aprofitar la sentència alemanya per impedir la sentència previsible contra ells.

En resum: a l'espai lliure europeu l'independentisme ha guanyat sempre, mentre

que a l'espai jurídic espanyol s'ha vist permanentment indefens i sotmès a paranys demostrables. I és d'acord amb això que, havent-hi l'opció d'acudir de manera definitiva a la justícia europea, de manera legal i sense violentar res, no es podria entendre que no s'hi acudís. Si quatre justícies europees no aprecien cap delictes i una de sola sí, quin sentit té de jugar-s'ho tot a una sola carta en la qual sí que aprecia delictes, quan, a més és la que ha resultat desacreditada?

3. Què es pretén acudint al Tribunal de Luxemburg?

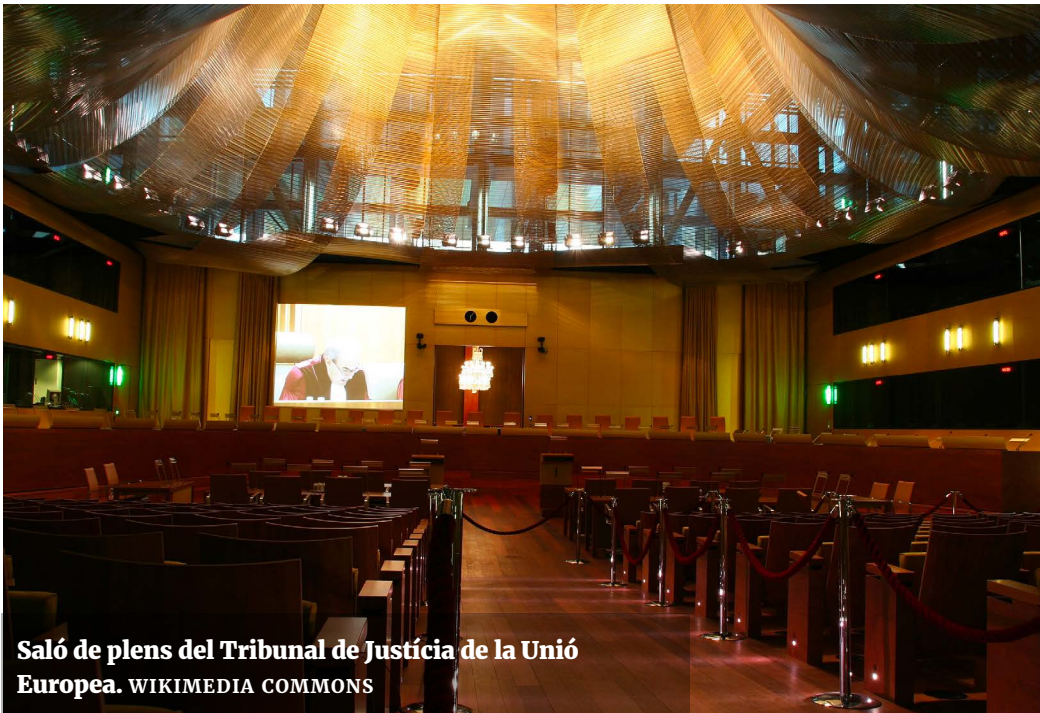
Si abans no s'acabe el judici, de la manera adequada i en el moment precís, els advocats presenten una demanda perquè el Tribunal Suprem propose al de Luxemburg una Qüestió Prejudicial Europea i el Tribunal –que hi està obligat– hi accedeix, el Suprem

no podrà dictar sentència fins que no l'altre no responga.

Si respon en la línia positiva de sempre dels àmbits judicials europeus, una vegada rebuda, no podrà condemnar els presos o bé ho podrà fer només per malversació. En tot cas, a partir del moment en què cada pres compleix dos anys de presó –i als Jordis ja els faltaria menys de mig any–, estarà obligat a amollar-los mentre espera la resolució europea.

Cal tenir present que la resposta del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, segons l'abast que tinga –i per això la pregunta ha de ser l'encertada– fins i tot podria entrar a fons en la qüestió.

Però allò que sembla més encertat i prudent és de presentar la qüestió prejudicial emparant-se en la defensa de drets bàsics de la Unió, car la jurisprudència del Tribunal en algunes d'aquestes qües-

Saló de plens del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. WIKIMEDIA COMMONS

És completament necessari que la pregunta formulada siga d'interès per al Tribunal de Luxemburg

tions és enorme i, per tant, les garanties de guanyar són molt altes.

Per exemple, es podria preguntar com és de greu que un mateix fet (el referèndum d'autodeterminació i la proclamació de la independència) siga qualificat de rebel·lió i sedició pel tribunal espanyol i l'alemany negue que això siga així.

Cal recordar que el propòsit del TJUE és d'aconseguir una aplicació uniforme del dret en tots els estats de la UE. I específicament el fet que, tal com va remarcar Robert Lecourt, quart president del Tribunal entre el 1967 i el 1976, 'la pedra angular de la Comunitat [Econòmica Europea] no és, sense més, una mateixa norma en comú, sinó una norma interpretada i aplicada de la

mateixa manera en tota l'extensió d'un mateix territori pels tribunals de tots els estats membres'.

També es podria demanar a Luxemburg si una de les llibertats més bàsiques i fonamentals de la Unió Europea, la llibertat de circulació i establiment de les persones, no resta amenaçada per l'actuació de la justícia espanyola si hi ha una condemna contra els presos polítics a Espanya.

En tot cas és completament necessari que la pregunta formulada siga d'interès per al Tribunal de Luxemburg i, sobretot, que siga evidentment procedent. Per això, i per assegurar-ne el valor, cal assegurar-se bé sobre què és. Perquè no es pretén de formular la pregunta, sinó que la resposta condicione

obligatòriament la decisió del tribunal.

4. Quina relació tenen el Tribunal Suprem espanyol i el Tribunal de Justícia de la Unió Europea?

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és un òrgan superior al Tribunal Suprem espanyol. I entre les seues responsabilitats hi ha controlar la compatibilitat dels drets nacionals amb els de la Unió Europea.

D'ençà del 1963 arran del cas Van Gend & Loss, el Tribunal de Luxemburg ha deixat clar que aquesta funció implica qüestionar decisions judicials estatals, perquè 'la vigilància dels individus afectats, per tal de protegir els seus drets, equival a una supervisió efectiva que s'afegeix a la confiada en els articles 169 i 170 a la diligència de la comissió i dels estats membres'. Els articles a què fa referència la cita són els actuals 258 i 259 del Tractat Fundacional de la Unió Europea.

La importància d'aquesta resolució històrica és que va fixar un dels principis fonamentals del dret de la Unió, el principi d'efecte directe. És a dir, que les disposicions de la UE generen per elles mateixes drets i obligacions per a qualsevol ciutadà dels estats membres, que pot invocar-les directament davant un jutge nacional sense necessitat que existisca una norma nacional que integre l'europea. Per tant, les normes i decisions europees tenen un efecte directe en el dret intern, que limita les capacitats i els drets sobirans dels estats membres.

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és un òrgan superior al Tribunal Suprem espanyol

Abans no començàs el judici la defensa de Jordi Cuixart va assenyalar la necessitat que el Tribunal Suprem elevàs una qüestió prejudicial, però el Tribunal se'n va desentendre

Al llarg dels anys, el Tribunal de Luxemburg ha fet tot de pronunciaments, els anomenats 'judicis de conformitat', precisament sobre la conformitat del dret nacional dels estats amb l'europeu. Quant a l'estat espanyol el Tribunal de Justícia de la Unió Europea ha analitzat situacions en les quals les resolucions dels tribunals no eren conformes amb el dret europeu i ha obligat a canviar-les.

5. El Tribunal Suprem podria negar-se a enviar la qüestió prejudicial al Tribunal de Luxemburg?

El Tribunal Suprem hauria d'apreciar si la pregunta és pertinent per a la decisió del litigi o no. Si ho considera està obligat a plantejar-la però pot no fer-ho en el cas invers.

Ara, el mateix tribunal especifica, en l'anomenada 'doctrina de l'acte clar', que no pot ser una decisió subjectiva. Si la qüestió fa referència, per exemple, a un afer materialment idèntic ja resolt o en la jurisprudència del TJUE, el jutge local no pot interpretar el dret comunitari però resta descarregat de l'obligació de fer la pregunta.

Això implica que la possibilitat de no demanar la qüestió prejudicial es limita a les normes que no requereixen cap tasca interpretativa.

I precisament ací hi ha la clau de tot plegat. Perquè és evident, i és fora de tota discussió després dels pronunciaments dels tribunals belga, alemany i escocès, que hi ha una manca absoluta de correspondència entre la interpretació dels fets dels tribunals espanyols i la de qual-sevol altre tribunal europeu. I això justifica completament la intervenció del Tribunal de Luxemburg.

Però què passaria si, encara així, el Suprem es negués a enviar la qüestió prejudicial?

Doncs que la mateixa doctrina del Tribunal Constitucional espanyol permetria d'afirmar que s'ha vulnerat el dret d'obtenir una tutela judicial efectiva i potser hi hauria també una vulneració del dret de procés degut. Fins i tot es podria discutir si es vulnerava el dret de jutge ordinari predeterminat per la llei, perquè, tal com estableix l'anomenada 'doctrina Foto Frost', ningú que no siga el Tribunal de Justícia de la UE

pot interpretar el dret de la Unió Europea.

Tot això seria una vulneració evident de drets fonamentals reclamable per tant com a recurs d'empara però també per la via de demanda al Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg.

Això darrer seria molt important, perquè, contra l'opinió generalitzada, el Tribunal d'Estrasburg no accepta fàcilment els casos que toca i reclama demandes molt estructurades i amb trencaments molt visibles de la norma legal. La vulneració de l'obligació de presentar la Qüestió Prejudicial seria un cas indiscutible per al Tribunal d'Estrasburg, que no el podria defugir.

6. I per als presos seria possible d'acudir directament al Tribunal de Luxemburg?

Aquesta possibilitat és prevista en l'article 263 del Tractat Fundacional de la Unió Europea, que afirma que les persones físiques o jurídiques podran interposar recurs contra els actes de què siguen destinataris o que els afecten directament i individualment. Per tant, la negativa d'acudir

a Luxemburg obriria la via als presos per a acudir-hi directament, de manera individual, un a un, però no col·lectiva.

7. Quan s'hauria de presentar aquesta qüestió prejudicial?

Abans no començàs el judici la defensa de Jordi Cuixart va assenyalar la necessitat que el Tribunal Suprem elevàs una qüestió prejudicial, però el Tribunal se'n va desentendre al·legant que no era el moment adequat.

Tenint present la regulació del judici, el moment més adequat per a presentar-la seria en un escrit de modificació de conclusions que es podria presentar una volta practicada la prova en el judici oral i perquè siga resolta abans de dictar sentència.

La raó de triar aquest moment seria el fet que l'article del tractat europeu que defineix la qüestió prejudicial afirma que s'ha de reclamar si el tribunal local 'troba necessària una decisió al respecte per a poder emetre veredictes'. I això passa, i passarà sempre, quan s'hauran practicat les proves i el plet serà 'vist per a sentència'. ■

Lletres Fira Lateral

Art i museus Setmana de l'arquitectura de Barcelona

Gastronomia Fira Lactium de Vic

VilaWeb { Paper >11-12/5/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

El fossar de l'absis de la Catedral i el Pont
del Dimoni, dos espais que s'incorporen al
recorregut

ÉS TEMPS DE FLORS A GIRONA

ÉS TEMPS DE FLORS A GIRONA

Tradicions El fossar de l'absis de la Catedral i el Pont del Dimoni, dos espais que s'incorporen al recorregut

REDACCIÓ

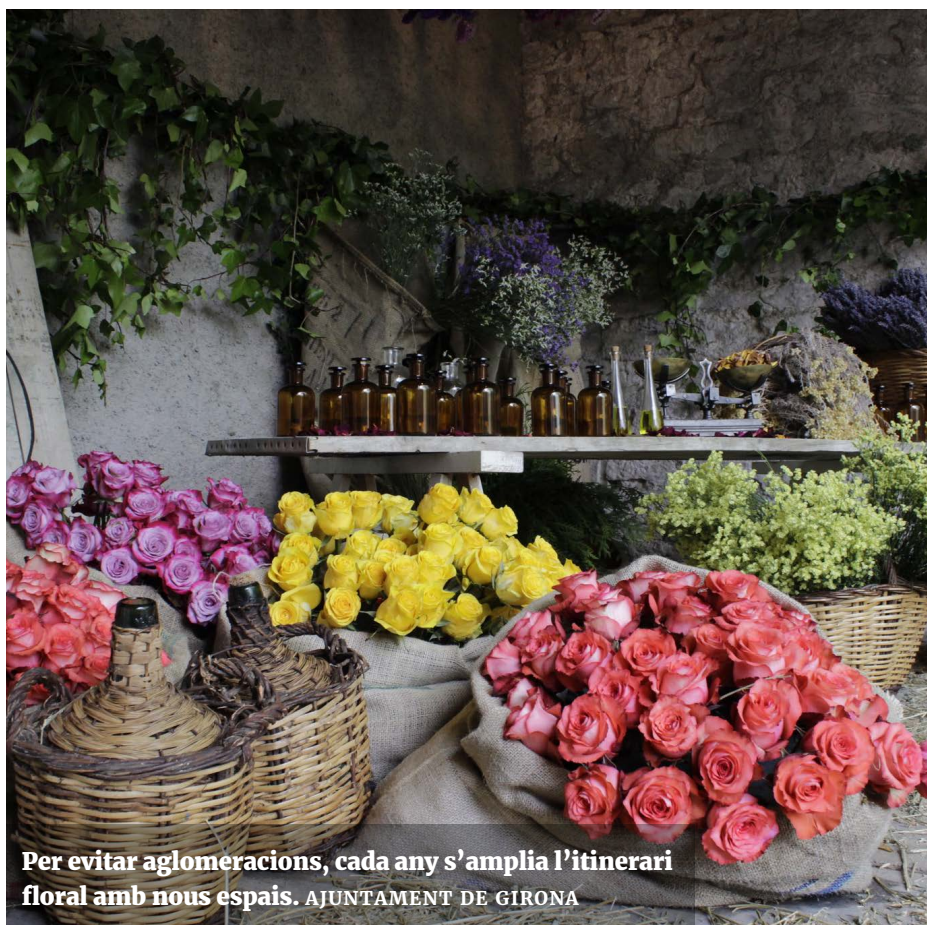
Fins al 19 de maig, els espais emblemàtics de Girona s'omplen d'exposicions florals amb el festival Girona, Temps de Flors. En total, hi ha 171 projectes repartits en 137 punts de la ciutat. Plegats, formen un itinerari configurat per monuments, patis privats, jardins històrics i racons emblemàtics. Els més populars són els indrets i racons del barri vell de Girona, com ara les escales de la Catedral, els banys àrabs, la pujada de Sant Martí i la Casa d'Isaac el Cec. Però per evitar aglomeracions, cada any s'amplia l'itinerari floral amb nous espais.

Enguany, són el fossar de l'absis de la Catedral, un indret tancat habitualment, i el pont del Dimoni. El fossar de l'absis de la Catedral està situat darrere el temple i s'obre per primera vegada amb motiu del Temps de Flors. Pel que fa al pont del Dimoni, és al barri de Santa Eugènia i travessa el riu Güell. També s'incorporen al recorregut alguns carrers i places del Barri Vell.

L'exposició serà oberta nou dies de les deu del matí a les deu del vespre. Com ja és tradicional aquests darrers anys, també s'ofereix la possibilitat de passejar de nit per la mostra. Les vistes nocturnes, amb un horari especial fins a la mitjanit, es faran els dos dissabtes del certamen (11 i 18 de maig) i el dimecres 15 de maig.

Un Temps de Flors més proper a la natura amb el Pla V

L'Ajuntament de Girona manté l'objectiu d'obrir-se a la natura amb el projecte Pla V. Enguany, es mostraran diferents in-

Per evitar aglomeracions, cada any s'amplia l'itinerari floral amb nous espais. AJUNTAMENT DE GIRONA

drets naturals que conviden al descans al voltant de l'itinerari de patis. D'aquesta manera, s'ofereix un espai perquè els visitants puguin relaxar-se i descansar a mitja visita i, en acabat, continuar caminant. De moment, s'han adequat espais de descans a la zona del Campus del Barri Vell de la Universitat de Girona, a can Colomer, a la Mina i a la Torrassa.

Música 'a cappella' per a posar ritme al Temps de Flors

En paral·lel al certamen Temps de Flors, es fa el festival de veu A Cappella. També

dura fins al 19 de maig i, enguany, hi passaran onze formacions d'arreu. La formació Six Appeal i les austríaques Beat Poetry Club en seran els principals reclams. Tots dos grups oferiran sengles concerts dissabte: els primers, a l'Auditori de Girona, i els segons, a la plaça de la Independència, un dels escenaris més concorreguts del festival. Altres formacions destacades que també passaran per l'A Cappella són els francesos Berywam, guanyadors del concurs mundial de beatbox l'any passat, i el quintet de jazz britànic Vadé.

L'AUGE DEL FEIXISME A EUROPA I LA LLUITA FEMINISTA, TEMES CENTRALS DE LA FIRA LITERAL

Fires Una vintena d'autors internacionals participaran en el certamen, com ara Eiríkur Örn i Silvia Federichi

REDACCIÓ

Entre les lletres de l'abecedari encara resta molt per descobrir.' Aquest vers de Joan Brossa és el lema de la fira Literal d'enguany, que es fa aquest cap de setmana a l'Ateneu l'Harmonia de Barcelona. És una fira d'idees i llibres radicals on s'ajunten editorials, llibreries, autors i lectors per compartir i debatre. Enguany hi haurà més de cent editorials d'arreu i una vintena d'autors internacionals, com ara l'escriptor islandès Eiríkur Örn i l'economista feminista Silvia Federichi.

Literal vol connectar diversos projectes editorials independents i llibreries amb un públic lector amb inquietuds polítiques i culturals. Per això es complementa amb presentacions de llibres, debats i entrevistes. Dos dels temes centrals d'enguany són la lluita feminista i l'auge del feixisme a tot el continent europeu. Sobre aquest darrer, Eiríkur Örn oferirà dissabte un col·loqui en què conversarà amb la periodista Laura Rosel sobre la xenofòbia.

Quant al tema del feminisme, el certamen s'inaugurarà divendres amb el debat 'Construint una ciutat feminista' entre Blanca Garcés, Alba Arellano i Raquel Mortal. Tot seguit la humorista i guionista Ana Polo també oferirà un monòleg titulat 'Qui ha dit que el feminisme no fa gràcia?', en què narrarà amb clau d'humor les seves experiències en la societat heteropatriarcal. I diumenge al vespre

La fira Literal, l'any passat. FL

Silvia Federichi, tot un referent de la matèria, conversarà amb Olga Rodríguez.

A la fira, també s'hi tractarà de més problemes que afecten la societat actual, com ara l'habitatge, la immigració i les condicions laborals.

L'esperit transgressor de Joan Brossa, present a la fira

A més del vessant literari, la fira també inclou programació musical,

zones de descans i una dotzena de presentacions de llibres. En l'apartat de poesia i música, la figura de Joan Brossa hi tindrà un protagonisme especial perquè enguany se celebra el centenari del seu naixement. Per això l'art i l'esperit brossians impregnen la fira: del lema a l'espectacle de dansa i poesia 'Embossats', o una lectura de versos seus centrada en els poemes més transgressors.

Edifici de Walter Gropius, fundador de la Bauhaus, escola d'arquitectura que enguany celebra el centenari. WIKIMEDIA COMMONS

LA SETMANA D'ARQUITECTURA DE BARCELONA OBRE DESENES D'EDIFICIS I ESPAIS INACCESSIBLES

Arquitectura Fins al 19 de maig ofereix visites guiades a espais habitualment tancats al públic, com ara la Font Màgica de Montjuïc i les Torres Venecianes

REDACCIÓ

La Setmana d'Arquitectura de Barcelona ofereix tot un seguit de visites guiades a espais habitualment tancats al públic, per difondre'n el valor. La descoberta de patrimoni desconegut és una de les novetats d'enguany al festival, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i la Fundació Mies van der Rohe, en col·laboració amb Barcelona Building Construmat i ArquinFAD.

Fins el 19 de maig, es podran visitar llocs tan diferents com ara habitatges particulars que tenen un interès arquitectònic especial, l'interior de la cascada del Parc de la Ciutadella o la cisterna de la Sala Hipòstila del Parc Güell. També es podrà descobrir l'interior de la Font Màgica de Montjuïc, pujar a les Torres

Venecianes de la plaça d'Espanya i visitar les galeries tècniques de la Fira de Barcelona. Amb motiu del festival, la sala intermèdia de l'Arc de Triomf, la Torre del Relotge del Port Vell i l'antiga fàbrica Casaramona també obren al públic.

La commemoració del centenari de la Bauhaus, també present en el festival

Un altre dels reclams del festival és la commemoració de centenari de la fundació de l'escola Bauhaus, una efemèride que enguany es commemora a tot el món. En el cas de la Setmana d'Arquitectura, s'han seleccionat deu espais de Barcelona que, tot i no haver estat construïts per cap deixeble de l'escola alemanya d'arts i oficis, n'il·lustren la influència, perquè simbolitzen el llegat i la influència de les avantguardes artístiques en graus diversos. Tots tenen un seguit de característiques comunes:

hi abunda un llenguatge racional que abandona l'ornamentació, s'hi cerca la senzillesa geomètrica i contenen molts elements constructius estandarditzats.

Són exemples dels edificis que poden en l'estil Bauhaus i que es podran visitar durant la setmana: el Pavelló de la República, la Casa Bloc, les cases barates de Can Peguera, la facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona i el menjador dels treballadors de la SEAT, a la Zona Franca.

La programació es completa amb tallers i conferències a càrrec d'una vuitantena d'arquitectes, en centres educatius per a més de quatre mil alumnes. També s'hi destaquen una gran plantada d'arbres autòctons a Collserola, desenes de visites guiades per a veure edificis emblemàtics de Barcelona amb uns altres ulls i un concurs de parets mitgeres. ■

Alguns dels formatges de la fira Lactium. ACN

CITA AMB ELS **FORMATGES CATALANS** A LA FIRA **LACTIUM** DE VIC

Fires Es podran degustar més de dues-centes varietats de formatge provinents de quaranta formatgeries

REDACCIÓ

Més de dos-centes formatges provinents de quaranta formatgeries i una vintena d'activitats complementàries relacionades amb aquest món. Aquestes són les xifres del Lactium, la mostra de formatges catalans que es fa aquest cap de setmana al parc Jaume Balmes de Vic. Un dels trets diferencials de la fira, en comparació amb les altres mostres formatgeres que es fan al país, és la presència de la figura del formatger. La filosofia del festival defensa que els ela-

boradors són els millors prescriptors del seu producte perquè són els qui poden explicar més bé allò que fan.

Més de quaranta formatgeries catalanes per descobrir

Les quaranta formatgeries artesanes catalanes que hi participen són: cal Quitèria d'Almacelles, el Molí de la Llavina de Centelles, la formatgeria de Clua d'Artesa de Segre, la formatgeria el Miracle de Riner, la Bolut de Galliners, Mas Rovira de Sora, la formatgeria Muuu Beee de Ripoll, Reixagó d'Olost, Tiraval de Bagà, la formatgeria Valette de Sant Llorenç de Motunys, la formatgeria Xauxa de les

El Lactium també ha aconseguit d'esdevenir la mostra de referència per als afeccionats al formatge i la gastronomia. VT

També hi haurà una selecció de productes agroalimentaris com ara cervesa artesana, vins, melmelades, pa, conserves i la típica Llonganissa de Vic

Preses, Bauma de Borredà, Formatges Camps de Palau d'Anglesola, Formatges Curiols de la Nou de Berguedà, la Balda de Granollers de Rocacorba, Montbrú de Moià, Serra de Tormo de la Torre de l'Espanyol, la Segalla de la Selva del Camp, Formatges la Xiquella de la Vall d'en Bas, Mas Alba de Terradelles, Mas el Lladre de les Losses, Mas Marcè de Siurana, Formatges Muntanyola de Manresa, Murgó Formatges de Sant Iscle de Vallalta, Sant Gil d'Albió, Masgrau de Sant Vicenç de Torelló i Tros de Sort.

Tots aquests formatges participaran en el concurs Lactium, en què més de setanta experts s'encarregaran de repartir els premis de les catorze categories que hi ha.

A més, cada any, el Lactium convida una formatgeria de fora de Catalunya; enguany és la Queseria Jaramera de Torremocha de Jarama, a Madrid. És una formatgeria amb ànima social i ambiental que, entre la seva oferta de formatges elaborats principalment amb llet d'ovella, compta amb diversos premis internacionals. També hi haurà una selecció de productes agroalimentaris com ara cervesa artesana, vins, melmelades, pa, conserves i la típica Llonganissa de Vic, que té indicació d'origen protegit.

Un bon reguitzell d'activitats relacionades amb el món del formatge

El Lactium també ha aconseguit d'esdevenir la mostra de referència per als

afeccionats al formatge i la gastronomia. L'oferta es complementa amb més de vint activitats relacionades amb la cultura del formatge, com ara tasts guiats, presentacions i una jornada tècnica. Entre l'oferta, destaca el Rock & Txis, una proposta per a sopar dissabte a la nit a partir d'una oferta de quaranta tapes amb formatges i música en directe; els tasts de l'Aula del Formatge Bonpreu-Esclat, que presenta un programa amb deu activitats per a gaudir de manera lúdica del formatge i altres productes agroalimentaris; el Txis-Corner, amb la presentació de projectes i formatgeries singulars; i l'espai Benvinguts a Pagès-Fet a Osona, amb activitats per a la mainada relacionades amb la pagesia. ■

LA FIRA MODERNISTA DE TERRASSA, DEDICADA AL CINEMA

Fires El programa inclou més de tres-centes activitats, algunes pensades per revivre les primeres experiències cinematogràfiques

La Fira Modernista de Terrassa.

FMT

REDACCIÓ

La Fira Modernista de Terrassa, que es fa aquest cap de setmana, va dedicada al cinema. El públic que visiti la ciutat podrà gaudir d'espais on revivre les primeres experiències pre-cinematogràfiques amb activitats singulars com ara la llanterna màgica, exposicions amb peces úniques i originals de l'època provinents de tot Europa i diversos espectacles. La programació inclou més

de tres-centes activitats i hi participen una setantena d'entitats.

La Fira Modernista arrenca divendres a la Masia Freixa amb l'espectacle musical 'Il·luminem el modernisme!'. És una proposta lumínica que dibuixarà els contorns d'un dels edificis modernistes més singulars de la ciutat. Altres activitats destacades de la programació són: una carpa de la Terrassa City of Film, exposicions amb peces úniques i una màquina del temps inspirada en Georges Méliès. A més també tornen les propostes habituals com ara el Mer-

cat d'Alimentació Artesana a la rambla d'Ègara, la campanya Posa Flors al Balcó i el Trenet del 1900, entre més.

Una fira modernista amb molt de gust

A més, durant tots els dies de la fira, es podrà gaudir d'una àmplia proposta gastronòmica. Molts restaurants de la ciutat faran un viatge en el temps, recuperant receptes de l'època i oferint als clients menús modernistes. Una altra novetat és la creació d'una beguda que va fer furor durant el modernisme: la sarsaparrella, un dels primers refrescs de la història.

‘La tragedia de Peterloo’, de Mike Leigh. IMDB

EL DRAMA HISTÒRIC ‘LA TRAGEDIA DE PETERLOO’, DE MIKE LEIGH, ARRIBA ALS CINEMES

El drama històric *La tragedia de Peterloo*, de Mike Leigh, menció especial en l'apartat de Millor Música i premi Educacine del BCN Film Fest, s'estrena aquest cap de setmana. Leigh torna a la direcció després de cintes destacades com *Another year*, *El secreto de Vera Drake*, *Todo o nada* i *Secretos y mentiras*. Aquesta setmana també destaquen films com ara el western *Los hermanos Sisters*, de Jacques Audiard i protagonitzada per Joaquin Phoenix i Jake Gyllenhaal, i la francesa *Vivir deprisa, amar despacio*. D'altra banda, s'estrena doblada al català *Pokémon: detectiu Pikachu*, dirigida per Rob Letterman.

Peterloo

La tragedia de Peterloo

Direcció: Mike Leigh. Intèrprets: Maxine Peake, Rachel Finnegan, Simona Bitmate; Rory Kinnear, Pearce Quigley, David Moorst. Gènere: Drama.

Manchester, 1819. Una manifestació pacífica al barri de Peterloo acaba en un episodi sagnant. Les forces del govern britànic carreguen contra una multitud de més de 60.000 persones reunides per exigir una reforma política i protestar contra l'augment dels nivells de pobresa.

The Sisters Brothers

Los hermanos Sisters

Direcció: Jacques Audiard. Intèrprets: Rebecca Root, Allison Tolman, Carol Kane; John C. Reilly, Joaquin Phoenix, Jake Gyllenhaal. Gènere: Western.

Estats Units, segle XIX. En plena febre de l'or, dos germans fugitius anomenats Sisters accepten l'encàrrec de El Comodoro d'eliminar un químic que busca l'apreciat metall daurat. Emprendran una viatge d'Oregon a Califòrnia que posarà a prova el seu vincle familiar. Basat en la novel·la homònima de Patrick Dewitt.

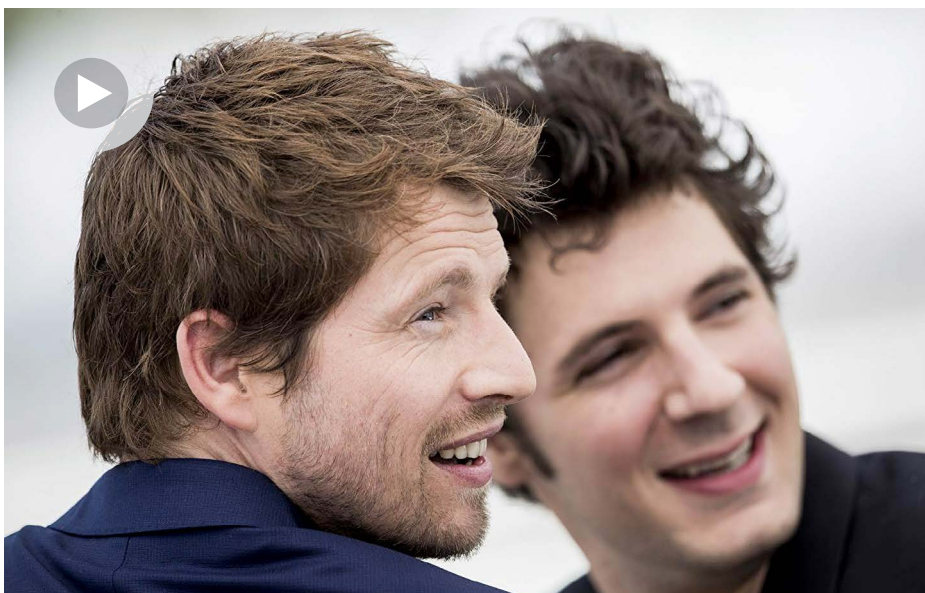

Plaire, aimer et courir vite

Vivir deprisa, amar despacio

Direcció: Christophe Honoré. Intèrprets: Adèle Wismes, Sophie Le-tourneur, Marlene Saldana; Vincent Lacoste, Pierre Deladonchamps, Denis Podalydès. Gènere: Drama.

França, estiu de 1990. Arthur és un jove estudiant de vint anys que viu a Rennes i a qui li canvia la vida quan coneix en Jacques, un escriptor que viu a París amb el seu fill. Plegats viuran una història d'amor intensa i sota l'amenaça constant de la sida.

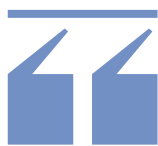
Pokémon: detectiu Pikachu

Pokémon Detective Pikachu

Direcció: Rob Letterman. Gènere: Animació.

Quan el reconegut detectiu privat Harry Goodman desapareix misteriosament, el seu fill Tim comença a buscar-lo amb l'ajut del seu antic company de Pokémon, Pikachu. Plegats descobreixen un complot que podria destruir la convivència i amenaçar tot l'univers Pokémon.

Per a Guillem Frontera les contradiccions són un motor creatiu

Josep Lluch

‘LA VIDA DELS COSSOS’ DE GUILLEM FRONTERA

Proa publica aquesta nova novel·la de Frontera que, com diu l'editor Josep Lluch, neix de contradiccions que s'han viscut amb l'arribada del turisme a Mallorca

REDACCIÓ

És a punt de sortir la nova novel·la de Guillem Frontera, *La vida dels cossos* (Edicions Proa): la Paula Moncada té dos amics d'infantesa. L'un, en Salvador, esdevindrà diplomàtic de professió, i l'altre, en Bernat, un bon salvatge de vida turbulenta. Tots tres es mantindran fidels a un pacte infantil mai no explicitat, un compromís de lleialtat que l'amor i l'atracció física posaran a prova. Paula Moncada ha dut des de ben petita una vida sense impediments morals. Es casa amb un català de bona família i de l'Opus i viu a Madrid uns anys difícils, enfrontada amb un entorn religiós opressiu. L'amistat amb els amics d'infantesa ressorgeix, però el destí els reserva un escenari violent i una erupció de tota la càrrega eròtica retinguda. La Barcelona de la transició, el Madrid de les darreries del franquisme i la Mallorca de l'inici del vertigen turístic són els tres principals escenaris d'una història que fa el lector testimoni d'unes vides apassionants.

Podeu llegir un fragment de *La vida dels cossos* de Guillem Frontera, que arribarà a les llibreries el 15 de maig.

L'editor de Proa, Josep Lluch, ens en parla:

Cossos en lluita

«Per a Guillem Frontera les contradic-

cions són un motor creatiu. El xoc entre els orígens humils en un poble del Pla de Mallorca i la borratxera turística i econòmica que va sacsejar l'illa durant les dècades següents li va obrir una perspectiva estimulante que és a l'arrel del seu món literari. Autodidacte, versàtil i apassionat, l'activitat de Frontera s'ha expandit en diverses direccions alhora. Com a novel·lista, va debutar a vint-i-tres anys amb *Els carnisers*, encara viva a les llibreries, té fites memorables com *La mort i la pluja* i *Sicília sense morts* i ara ofereix una novel·la esplèndida titulada *La vida dels cossos*.

La vida dels cossos parteix de les contradiccions de Paula Moncada i de les tensions que genera el triangle amistós i amorós entre la Paula i els seus dos amics d'infantesa: en Salvador –de família culta i benestant–, i en Bernat –l'amic rude de classe baixa, que veiem com entomava de nen les pallisses del pare. Més endavant, un altre personatge interessant entra en escena: en Carlos, un home molt ben relacionat amb el règim franquista de la capital d'Espanya. Sense esquematismes de cap mena ni lliçons ideològiques, Guillem Frontera posa en joc unes vides apassionants –sovint violentes– en una època de transformació radical.»

Guillem Frontera va néixer a Ariany el 1945. Va estudiar al seminari Seràfic de la Porciúncula, dels frares fran-

ciscans de la T.O.R., una època que el mateix autor considera perniciosa per a la resta de la seva vida. Es va decantar per l'ofici de periodista. Va ser fundador i director de la col·lecció de poesia 'La Sínia' (1965), on va fer els seus inicis literaris, emmarcat en el realisme social, publicant-hi *Aritme de mitja mort* (1965) i *El temps feixuc* (1966), obra que va guanyar el premi Ciutat de Palma. També és autor del guió del curtmetratge *Miró i Mallorca* (1984). Especialista en temes d'art, ha dirigit la *Gran enciclopèdia de la pintura i l'escultura a les Balears*. També ha estat comissari de diverses exposicions artístiques i ha dut a terme activitats de gestió cultural. La seva producció narrativa va començar el 1968, quan va publicar *Els carnisers*, obra que també guanyà el premi Ciutat de Palma. Seguiren *Cada dia que calles* (1969) i *Rere els turons del record* (1970), també dins l'estètica del realisme social però amb trets de novel·la psicològica, obres que donen una crua descripció de la Mallorca sorgida del turisme. Seguiren *Tirannosaurus* (1977), una reconstrucció de l'ambient del seminari dels anys cinquanta i una crítica a l'estreta moral catòlica; la novel·la policíaca *La ruta dels cangurs* (1979); *Les estrelles suaus de primavera* (1979); el recull de relats *Galeria d'ombres* (1983); *Una dolça tardor* (1984) i *Un cor massa madur* (1994). ■

MÚRGOLLES FARCIDES

Un bolet de primavera amb una forma fascinant, molt apreciat a la cuina

Ingredients

(per a 4 persones)

- 24 múrgoles (ara n'és el temps, però també poden ser seques)
- 50 g de foie-gras
- 100 g de salsitxes
- 2 escalunyes
- 2 cullerades de crema de llet
- 1 copeta de conyac
- 2 cullerades d'oli
- 50 g mantega

NEUS GUSCÓ

Hidratem les múrgoles, si són seques, amb aigua tèbia una mitja hora.

Les bullim amb aigua amb sal durant cinc minuts. Les escorrem i els tallem les cames, que guardem. Així mateix, dessem a banda l'aigua de bullir-les.

En una paella amb oli daurem les escalunyes tallades ben petites. Després hi afegim les cames de les múrgoles, les salsitxes esparracades i el foie-gras. Quan ho tinguem tot sofregit, ho passem per la batedora perquè quedi ben fi. Reservem el farciment.

Per a la salsa: posem oli a la paella amb la mantega. Afegim una mica de l'aigua de bullir les múrgoles i la crema de llet. Ho deixem reduir i salpebrem. Ho passem per la batedora.

Amb una mànega pastissera farcim les múrgoles amb la pasta que tenim reservada.

Col·loquem sis múrgoles a cada plat. Abans de servir, aboquem per sobre les múrgoles la salsa ben calenta.

Més per Mallorca diu que
repetirà el pacte de progrés si
hi ha un finançament millor

Sánchez preveu de
mantenir l'esquema
actual del govern espanyol

L'anàlisi d'un meteorit revela
secrets sobre el naixement del
sistema solar

La fiscalia desautoritza la Junta Electoral i avala la
candidatura de Puigdemont, Comín i Ponsatí

Morera tornarà a ser candidat a president de les Corts